

Länsstyrelsen
Kalmar län

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Horns Kungsgård SE0330063

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arters utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0330063 Horns Kungsgård

Kommun:

Områdets totala areal: 946 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-14

Markägarförhållanden:

Statligt och privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 2000-07-01, regeringsbeslut M2000/1680/Na, pSCI: 1995-12-01, SCI: 2005-01-01,

SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1170 - Rev

1220 - Sten- och grusvallar

3140 - Kransalgsjöar

6210 - Kalkgräsmarker

6280 - Alvar

6410 - Fuktängar

6510 - Slätterängar i låglandet

6530 - Lövängar

7140 - Öppna mossar och kärr

7210 - Agkärr

7230 - Rikkärr

9020 - Nordlig ädellövskog

9070 - Trädklädd betesmark

9080 - Lövsumpskog

- 1014 - Smalgrynsnäcka, *Vertigo angustior*
- 1042 - Citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*
- 1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*
- 1084 - Läderbagge, *Osmoderma eremita*
- 1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus*
- 1493 - Kalkkrassing, *Sisymbrium supinum*
- 1974 - Alvarstånds, *Senecio jacobea ssp. gotlandicus*
- A007 - Svarthakedopping, *Podiceps auritus*
- A021 - Rördrom, *Botaurus stellaris*
- A072 - Bivråk, *Pernis apivorus*
- A081 - Brun kärrhök, *Circus aeruginosus*
- A094 - Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*
- A119 - Småfläckig sumphöna, *Porzana porzana*
- A122 - Kornknarr, *Crex crex*
- A127 - Trana, *Grus grus*
- A140 - Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*
- A190 - Skräntärna, *Sterna caspia*
- A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*
- A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*
- A224 - Nattskärna, *Caprimulgus europaeus*
- A246 - Trädlärka, *Lullula arborea*
- A307 - Höksångare, *Sylvia nisoria*
- A321 - Halsbandsflugsnappare, *Ficedula albicollis*
- A338 - Törnskata, *Lanius collurio*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: Det mångformiga och varierade kulturlandskapet med mycket höga naturvärden knutna till bland annat gamla lövträd och välhävda betesmarker.

Motivering: I Natura 2000-området Horns kungsgård finns nästan alla naturtyper som är typiska för Öland – klintkust, strandvallar, alvar, kalkgräsmarker, kärr, våtmarker, löväng och olika typer av lövskog. Dessutom ingår Hornsjön, Ölands största sjö. Områdets mosaikartade struktur kopplat till markanvändningshistorik och geomorfologi har skapat en rik mångfald av biotoper och totalt är över 300 rödlistade arter är funna inom Natura 2000-området.

Prioriterade åtgärder:

-Restaurering av bl.a. grova ekar som skall friställas och yngre ekar som skall få förutsättningar att utvecklas till jätteträd under ljusöppna förhållanden. Dessutom bör död ved aktivt skapas. Mosaikartad struktur skall efterstävas i hela området.

Beskrivning av området

Gränsen för Natura 2000-området sammanfaller till största delen med naturreservatet Horns kungsgård. Den enda skillnaden är att Natura 2000-området omfattar hela Hornsjön, medan reservatet endast omfattar västra delen av sjön. I Natura 2000-området Horns kungsgård finns nästan alla naturtyper som är typiska för Öland – klintkust, strandvallar, alvar, kalkgräsmarker, kärr, våtmarker, löväng och olika typer av lövskog. Dessutom ingår Hornsjön, Ölands största sjö. Sjön sänktes drygt en meter i början på 1900-talet. Tidigare sjöbotten är nu igenväxt av vass och buskar. Över stora arealer av Hornsjöns botten växer täta mattor av kransalger, vilket är typiskt för sjöar i extremt kalkrika områden.

Längs reservatets västra sida ligger en mycket fint utbildad klintkust. Söder om Horns udde och strax norr om Fombo pågår fortfarande en aktiv abrasion. Längs kuststräckan finns också ett flertal låga strandvallar. En del är bevuxna med en mycket sparsam vegetation av bl.a. grusslok, tulkört, gul fetknopp och gulmåra. De något mäktigare strandvallarna har en fin torrängsflora. På en strandnära grusvall växer även alvarstånd vilket utgör den nordligaste kända förekomsten på Öland. Längs stora delar av kustremsan har träd och buskar fått fäste. På strandvallarna växer oftast en ganska tät enbuskvegetation och enstaka oxlar.

Innanför kustremsan ligger reservatets öppna betes- och alvarmarker. De öppna betesmarkerna vid Storskog ("norra alvaret") innehåller främst en blandning av torrängsbevuxna strandvallar och fuktiga partier. Torrängarna är oftast helt öppna och har artrik flora med växter som svartkämpar, axveronika, gulmåra, vårbrodd och fårsvingel. I de fuktiga delarna återfinns bl.a. ältranunkel, vattenmåra, revsmörblomma och gåsört. Det "södra alvaret", öster och söder om parkeringen till Klosterholmen, är av lite annan och mer alvarlik karaktär. Låga strandvallar omväxlar med partier med tunnare jordar, som delvis är av alvarvätkaraktär och hyser en för den naturtypen unik flora. På strandvallarna dominerar örtrika torrängar. Det är också här som flertalet enbuskar och enstaka träd växer. På detta alvar, framför allt i området strax öster om parkeringen upptäcktes 2007 det mycket ovanliga och EN-rödlistade gräset sandbrodd (*Milium vernale*) som i norden endast är känd på denna lokal och en lokal på södra Gotland. På Korsalvaret längst i söder återfinns en mer traditionell alvarvegetation med grusalvar och hållmarker.

Invid gården finns ett flertal betesmarker. Flera innehåller gamla ekar, medan andra har en mer ängsliknande karaktär. Ekhagen strax norr om gården (Kalvhagen) tillhör en av reservatets finaste hagar. Vanliga arter i hagens grässvål är kamäxing, luddhavre, tusensköna, svartkämpar, smörblomma, käringtand och gullviva. De ängsliknande betesmarkerna har ofta en glesare markvegetation. Markvegetationen består vanligen av en blandning av ängs- och skogsarter.

I Skoggärdet ligger en mycket fin slätteräng som karakteriseras av den typiska växlingen mellan

helt öppna gräsytor och smala ridåer av träd och buskar längs stensträngarna. Markfloran är mycket artrik med arter som höskallra, rödklöver, brudbröd, Jungfru Marie nycklar, gökblomster, rosettjungfrulin, prästkrage, gullviva, tvåblad, krutbrännare, vildlin, korskovall, brudsporre, darrgräs, solvända och ängssvingel. Längs ridåerna växer främst ek, lind och ask samt hassel. Här finns även den praktfulla skalbaggen ekoxe som är knuten till områdets gammelekar och ekstubbar samt en rad andra hotade skalbaggar knutna till lövträd i olika levnadsstadier. Norr om ängen finns en före detta åkermark som brukas som äng och som inte varit gödslad på lång tid. Även i Åkergärdet finns gamla ängar som numera till största delen betas. Även här är floran rik och särskilt ärtväxter som backklöver, rödklöver, jordklöver och harklöver är vanliga. I de båda gårderna samt områdena norr om gården finns ett flertal åkrar. Många har en oregelbunden form ofta med stora odlingsrösen. Längs åkerrenarna och i rösena växer ibland askar som tidigare varit hamlade.

I det östra gårdet samt de strandnära områdena norr om Klosterholmen finns täta och skuggiga lövskogar. Ek och ask är de vanligaste trädslagen i skogarna, men i fuktiga områden kan även en hel del björk och al förekomma. Lövskogen i östra gårdet kännetecknas av ett örtrikt fältskikt med tandrot, nejlikrot, blåsippa, liljekonvalj, häckvicker, lundgröe, lundslok, ekorrbär och ormbär. Många rödlistade arter lavar är funna i detta område, de flesta knutna till gamla ekar och askar. På grund av askskottsjukan är framtiden för flera av dessa dock osäker. Strandskogen norr om Klosterholmen är en blandskog av björk, ek, ask, och al. Inslag av rena aspbestånd finns också. Fältskiktet domineras av arter som lundgröe, hundäxing, skogsstarr, smörblomma, skogskovall och liljekonvalj.

I hålträd med mulm, framförallt gammelekar men även andra lövträd, kan man hitta läderbagge som finns lite här och var i reservatet och liksom den nästan 3 cm stora mindre ekbocken vars larver lever i klenare död ved av framför allt ek och hassel. På senare år har flera observationer av skärrande gräshoppa gjorts inom reservatet. Arten, som i norra Europa bara finns på norra Öland har tidigare bara funnits norr och öster om Hornsjön men tycks på senare år ha expanderat lite söderut. Området är även en viktig lokal för många arter fladdermöss men deras rörelser och yngelplatser är i dagsläget dåligt kända. 10 av Sveriges 17 arter fladdermöss har noterats i området, bland annat de hotade arterna barbastell och dammfladdermus, men vissa av dem är troligen bara tillfälliga besökare. Lövskogarna runt Horn hyser Ölands kanske tätaste population av halsbandsflugsnappare och på angränsande alvar och betesmarker häckar bland annat trädlärka, nattskärna och ljunpipare. Sjön utnyttjas som häckplats eller födosöksplats av Sveriges samtliga tärnarter, där skrântärnorna särskilt skall nämnas som regelbundet ses fiska över sjön. I övrigt häckar bland annat brun kärrhök, lärkfalk och fiskgjuse i området. Totalt är över 250 rödlistade arter noterade inom Natura 2000-området. En stor andel av dessa arter är beroende av god tillgång och kontinuitet av gamla träd, främst olika ädellöv och hassel, men även olika typer av öppna välhävdade alvar och kalkgräsmarker.

Hornsjön är vattentäkt för Lötörps samhälle och ingår i fastställt vattenskyddsområde. Uttaget är reglerat i vattendom från 1992. Förbrukningen uppgår till som högst 2 000 m³/dygn sommartid medan den genomsnittliga förbrukningen under vintern är ca 500 m³/dygn.

Området är av riksintresse enligt 4 kap 1-3 §§ miljöbalken samt är av riksintresse enligt 3 kap. för naturvården, friluftslivet samt kulturmiljövården. Reservatet är rikt på fornlämningar, bl.a. gravfält, skeppssättningar, bautastenar och husgrunder. På Klosterholmen finns resterna av en medeltida befästning.

Bevarandemål

Generellt gäller att vattenförvaltningens målsättning att uppnå god ekologisk status i aktuella vattenförekomster också gäller som förutsättning för att nå gynnsamt tillstånd i Natura 2000-området i stort. Dessa mål som utgör miljö kvalitetsnorm framgår av VISS (där alltså habitatdirektivet och ramdirektivet för vatten samverkar) kompletteras av nedanstående preciserade mål med utgångspunkt i vad som är nödvändigt att uppnå för respektive naturtyp och art i Natura 2000-området.

Vad kan påverka negativt

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är Länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsvårdsstyrelsen.

Följer man som enskild de allmänna hänsynsregler som läggs fast i vår lagstiftning (t.ex. miljöbalken och skogsvårdslagen) eller följer regler i tvärvillkor så har man fullgjort även sina grundläggande krav på hänsyn till Natura 2000-området.

Tvärvillkor omfattar i huvudsak följande områden:

- Begränsning av högsta antalet djur i ett jordbruk
- Försiktighetsmått för gödselhantering, inklusive krav på lagringskapacitet
- Spridning av gödselmedel
- Föreskrifter om andelen höst- eller vinterbevuxen mark
- Försiktighetsåtgärder vid spridning av bekämpningsmedel

För mer information om tvärvillkor se Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se)

Specifika problem för områdets naturtyper och arter

-Övergödning i olika former – gödning av naturbetesmarker, tillskottsutfodring, näringsläckage från närliggande åkermark till sjöar och våtmarker, enskilda avlopp (550 st.), läckage från mark vid nedlagda reningsverket i Löttorp.

-Förändrad hydrologi i Hornsjö reglering av sjön för vattenförsörjningsändamål, såväl vattenståndssänkning som vattenståndshöjning, kan påverka ingående naturtyper och arter negativt liksom vattenuttag under lågflödesperioder. Kransalgerna i naturtypen 3140 skulle kunna missgynnas av för stora vattenståndsamplituder vilket dock inte är sannolikt på Öland.

Vattenuttag kan innebära kraftigt sänkta vattennivåer som orsakar temperaturhöjning, syrgasbrist och eutrofieringsproblem. Naturtyp 3140 är även känslig för grumling av vattnet (kan t.ex. orsakas av regelbunden dikesrensning i närområdet).

-Såväl övergödning som hydrologiska förändringar skulle kunna leda till en snabb tillväxt och stor utbredning av t.ex. vass och flytbladsvegetation.

Verksamheter och företeelser som generellt kan påverka naturtyperna och arterna negativt

-Utebliven, försvagad eller felaktig skötsel av de hävdberoende naturtyperna. Igenväxning av strandzonen är ett hot mot naturtypen 3140. Igenväxning hotar dessutom alvarstånds, kalkkrassing, ekoxe, läderbagge, smalgrynssnäcka, samt merparten av de skyddsvärda fågelarterna.

-Utsläpp av miljögifter, såsom petroleumprodukter och bekämpningsmedel.

-Rutinmässig användning av avmaskningsmedel med makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) bör undvikas eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan. Särskilt

allvarligt är användandet av bolus då detta innebär en giftspridning under flera månader.

-Inplantering av för naturtyperna främmande arter. Exempelvis är inplantering av gräskarp ett direkt hot för kransalgvegetationen i naturtyp 3140. Ett ökat inslag av gran i lövskog innebär ett hot på lång sikt (gäller främst 9020 och 9080 men även 6530 och 9070). Svarthakedopping hotas av att fisk inplanteras i fiskfria småvatten. Minken är ett hot mot många fåglar.

-Borttagande eller igenväxning av småbiotoper i odlingslandskapet, såsom skogsbyn, åkerrösen, åkerholmar, småvatten, diken och stenmurar.

-Våtmarker och sumpskog (6410, 7230 och 9080) är särskilt känsliga för kraftiga förändringar av vattenföringen och föroreningar i hela tillrinningsområdet. Även befintliga diken kan vara ett hot. Störningar i dessa naturtyper innebär dessutom ett hot mot smalgrynssnäcka och ett flertal av fågelarterna.

-Exploatering och förändrad markanvändning i området eller i omgivande marker, t.ex. skogsplantering, uppodling, dikesrensning, dikning och täktverksamhet.

-Markslitage och överbetning kan skada naturtyperna alvarmark (6280) och rikkärr (7230), vilket i sin tur påverkar smalgrynssnäcka negativt samt den EN-rödlistade sandbrodden (*Milium vernale*) som tycks ha försvunnit från sin ursprungslokal i området p.g.a för hårt och tidigt bete. Även vegetationen på steniga stränder (naturtyp 1220) är känslig för slitage.

-Störningar från det rörliga friluftslivet, jakt, fiske, motortrafik, vattenskotrar etc. Störningar från friluftsliv under häckningstiden kan leda till att fåglar som t.ex. de olika tärnarterna överger bon och ungar.

-Produktionsinriktat skogsbruk inom och runt området (gäller fr.a. naturtyperna 9020 och 9080). Avverkningar kan dels leda till uttorkning och konkurrensutsättning för många arter som är knutna till biotoperna, dels uppstår kanteffekter (p.g.a. torra och ljusinflöde) som missgynnar de arter som lever i lövskog. Dessutom kan skogsområden isoleras. Avverkning av gamla lövträd hotar ekoxen.

-Många av de skyddsvärda arter som finns i området hotas på sikt av att deras livsmiljöer blir allt mer sällsynta i dagens landskap. Exempelvis så hotas ekoxen av att det råder brist på halvgamla träd dit arten kan flytta när de gamla träden dör. Bivråk, höksångare, törnskata och ortolansparv hotas av att insektsrika småbiotoper försvinner i landskapet.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

- Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området.

- Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller 100 respektive 300 meter (längs kusten) från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Undantag utgör kuststräckan vid Lillnabben inom detaljplan äldre än 1975 där strandskydd inte gäller. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden till exempel uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller till exempel för byggnader som behövs för jordbruket, skogsbruket, fisket eller verksamheter till vilka tillstånd har lämnats enligt miljöbalken.

- Stora delar av Natura 2000-området är naturreservat (Horns kungsgård) och skyddas enligt 7 kap 4-8 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras bl.a. naturvårdsförvaltning, allmänhetens fri- och skyldigheter samt markägarens/ nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång.

- Hornsjön ingår i vattenskyddsområdet Löttorp – Hornsjön som bildades 1999. Föreskrifter till skydd för vattenförsörjningen (enl. 7 kap 21-22 §§ miljöbalken) finns för området.

Förslag till bevarandeåtgärder för Horns kungsgård:

- Komplettering av bevarandeplanen är nödvändig. Natura 2000-området hyser idag ett stort antal naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet. Kunskapen om dessa naturtyper och arternas utbredning och status i detta område är i många fall liten och måste därför undersökas bättre. En förbättrad kunskap är väsentlig för framtida prioriteringar mellan insatser nödvändiga för bevarandet av dessa naturtyper och arter.
- För de delar av Natura 2000-området som ingår i naturreservat finns en fastlagd skötselplan (fastställd 2001-01-09) med bevarandeåtgärder som bör följas. Exempelvis skall 337 ha hävdas som naturbetesmark och efter erforderliga naturvårdsavverkningar i busk- och trädskiktet skall åter en tät grässvål bildas. Restaurering berör bl.a. grova ekar som skall friställas och yngre ekar som skall få förutsättningar att utvecklas till jätteträd under ljusöppna förhållanden. Om det råder brist på ersättningsträd för krävande arter så som läderbagge kan så kallad veteranisering bli aktuellt. Vidare skall bl.a. äldre träd och blommande buskar skonas liksom att träd skall ny- och återhamlas. Dessutom bör död ved aktivt skapas.
- Översyn av gällande skötselplan för naturreservatet Horns kungsgård och komplettering med uppföljningsbara Natura 2000-anpassade målformuleringar.
- Natura 2000-området berörs av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för vildbin m.fl. på stäppartade torrängar, vildbin på torrängar, ekgrenbock och andra långhorningar i ekhagar, svampar i kalkrika ädellövbärande fodermarker, hotade svampar i naturliga fodermarker, månhornsbagge och humlekortvinge i djurdynga, sydsvenska groddjur, större vattensalamander, skrântärna, alvarmalört och hotade kransalger. Åtgärdsprogram förordar konkreta och specifika åtgärder för skydd och bevarande av särskilt hotade arter och livsmiljöer. Hänsyn bör tas till dessa och i de fall de ännu ej är färdigställda kan en eventuell revidering av skötselplan/bevarandeplan kan bli aktuell.
- Natura 2000-området omfattas i nuläget av miljöersättning för bevarande av betesmarker och slåtterängar. Bete, slåtter och röjning av igenväxningsvegetation bedrivs enligt fastställda åtgärdsplaner. När innevarande stödperiod upphör måste skötselavtalet förnyas, antingen genom en ny miljöstödsperiod eller genom annat avtal.

Åtgärder för att minimera näringsbelastningen till Hornsjön. Borgholms kommun har anlagt våtmarker vid tillrinnande vattendrag i sjöns sydöstra del. Fortsatta tillsynsinsatser avseende jordbrukets och de enskilda avloppens påverkan på vattenkvaliteten.

Åtgärder som planeras inom projektet "LIFE Bridging the Gap", ett EU finansierat projekt som syftar till att restaurera värdefulla ekmiljöer.

- Plantering av unga ek-planter för att säkra tillgången till framtida ersättningsträd.
- Röjning av igenväxningsvegetation och utglesning av krontak.
- Utplacering av så kallade mulmholkar för att gynna insektsfaunan knuten till håligheter i träd.
- Skapande av habitat för ekoxe genom att placera ut delvis nedgrävda ek och björkstockar.
- Veteranisering av träd för att skynda på utvecklingen av strukturer som är viktiga för många vedlevande insekter.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Uppföljningsinsatser för detta Natura 2000-område kommer att framgå av den uppföljningsplan som kommer att tas fram.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1170 - Rev

Areal: 89,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Biogena och/eller geologiska bildningar av hårt substrat förekommande på hård- eller mjukbottenar. Reven är topografiskt avskilda genom att de höjer sig över havsbotten i littoral och sublittoral zon.

Revmiljön karaktäriseras ofta av en zonerings av bentiska samhällen av alger och djurarter inklusive konkretioner, skorpbildningar och korallbildningar. Musselbankar ingår i naturtypen, om dessa har en täckningsgrad överstigande 10%.

Rev avgränsas mot omkringliggande botten där revbildningen övergår med mer än 50% i mjukbottenytan och/eller där biogena bildningar understiger 10% av täckningsgraden. Rev avgränsas mot terrestra habitat vid medelvattenståndet.

Trålning kan ha förekommit i habitatet.

Kommentarer

”Topografiskt avskild” är ett viktigt begrepp för klassningen av både rev (1170) och sandbankar (1110). Det definieras som en enhet som begränsas av den djupast liggande djupkurva som bara omsluter enheten, och utgör alltså en enskild förhöjning. Denna enhet kan sedan ingå i en större topografisk enhet som innesluter flera förhöjningar och kanske är. En topografiskt avskild enhet kan, men behöver alltså inte, omges av flata bottenar.

Svenska undertyper

1. Undervattensklippor
2. Biogena rev
3. Organogena rev

Bevarandemål

-Arealen rev ska vara minst 89,9 ha

-Naturtypen ska nå ett gott bevarandetillstånd genom att vattenkvaliteten uppnår god ekologisk och kemisk status genom en långsiktigt minskande eutrofiering och genom att övrig antropogen belastning ska bli försumbar.

-I naturtypen ska det finnas en naturlig artsammansättning med förekomst av bland annat täta blåstångbälten.

-Naturtypen ska ha en naturlig och intakt zonerings av bentiska växtsamhällen, vilket leder till hög artrikedom bestående av fisk, mjuk- och hårbottenarter.

-Sedimentationen förekommer i ringa omfattning eller inte alls.

-Populationer av för naturtypen typiska arter får inte minska (t. ex. gaffeltång, blåstång, blåmussla).

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogrammet för området kommit igång.

1220 - Sten- och grusvallar

Areal: 9,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sten- och grusvallar, inklusive fossila vallar, i direkt anslutning till stranden. Många olika successionsstadier förekommer. I de äldre delarna kan antingen gräs-, ljung- och risvegetation eller en vegetation dominerad av mossor och lavar utvecklas. Vegetationens utformning är beroende av hur exponerad stranden är för vind och vågor. Naturtypen är vanligen ohävdad.

Bevarandemål

- Arealen ska vara minst 9,9 ha.
- Täckningsgraden av buskar och träd av igenväxningskaraktär skall hållas på en låg nivå och röjas vid behov.
- Vresros och andra främmande arter skall hållas tillbaka.
- De för naturtypen typiska arters populationer får inte uppvisa någon över tid bestående minskning.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång.

3140 - Kransalgsjöar

Areal: 193,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kalkrika sjöar med relativt näringsfattigt och klart vatten och en vegetation som domineras av kransalger (Chara, Nitella) samt humösa (brunfärgade) kalkrika sjöar i anslutning till rikkärr eller källpåverkade myrar. Förutom kransalger kan vegetationen domineras av kalkkrävande vattenmossor (Scorpidium). Sjöhabitatet omfattar stranden upp till medelhögvattenlinjen. Naturtypen kan förekomma som delområde i sjöar med lägre kalkhalt där lokal källpåverkan och ställvis förekommande kalk i sediment och berggrund ger förutsättning för naturtypens karaktäristiska vegetation.

Kransalgerna har normalt kalkutfällningar (knastrar) och bildar ofta en tät matta som täcker botten och vattenstranden. Utbredningen av kransalger uppträder dock i många sjöar mer eller mindre cykliskt varför sjöar med periodiskt låg förekomst av kransalger ryms inom naturtypen. Representativa sjöar av typen har klart och neutraltbasiskt vatten (pH > 7,0 och alkalinitet >1,2). Det klara vattnet och den rika undervattensvegetationen kan göra att sjöarna upplevs som klart blå – blågröna i färgen.

Vissa sjöar uppfyller definitionen men håller på att växa igen på grund av eutrofiering eller upphörd hävd. För att karakteriseras som naturtyp bör homogena bestånd av övervattensvegetation inte dominera objektets vattenyta. Sjöar som sedan länge varit sänkta eller dämnda men upprätthåller vattenståndsfluktuationer med naturlig säsongvariation samt reglerade sjöar där förutsättningarna för naturtypens karaktäristiska arter upprätthålls, ingår i naturtypen. Däremot upprätthålls inte önskvärda kvaliteter för naturtypen i sjöar där regleringen kraftigt påverkar förutsättningarna för den karaktäristiska vegetationen.

Kommentarer

Kransalgerna i denna naturtyp har normalt kalkutfällningar (knastrar) och bildar en tät matta som täcker delar av botten och vattenstranden. Utbredningen av kransalger uppträder ofta mer eller mindre cykliskt varför sjöar med periodiskt låg förekomst av kransalger ryms inom naturtypen.

Inom ramen för naturtypen förekommer olika vattenkemiska förhållanden. Representativa sjöar av naturtypen har klart och neutralt-basiskt vatten (grumlighet < 1,0 FNU-enheter, pH > 7,0, alkalinitet >1,2 µekv/l). Naturtypens vatten är relativt näringsfattigt men har hög ledningsförmåga (totalfosfor <25 µg/l, konduktivitet >25 mS/m).

Restaureringsbehov för att upprätthålla naturtypen föreligger när igenväxningen negativt inverkar på kransalgernas långsiktiga överlevnad eller när vattenkvaliteten försämrats avseende ökad fosforhalt och grumlighet.

Bevarandemål

- Arealen kransalgsjöar ska vara minst 193 ha.
- Vattnet ska uppnå god ekologisk och kemisk status enligt rådande miljökvalitetsnormer.
- Täckningsgraden av vass och flytbladsvegetation är låg.
- Sjön ska ha nära nog naturliga vattenståndsvariationer.
- De i området förekommande typiska arter kransalger får inte minska i täckningsgrad.
- Delar av vattenstranden utgörs av en s.k. blå bård.
- Främmande fiskarter eller andra arter som kan inverka negativt på naturtypen förekommer inte.

Bevarandetilstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång. Dock uppfyller inte vattenkvaliteten kraven för god kemisk eller ekologisk status (2009).

6210 - Kalkgräsmarker

Areal: 110,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Torra–friska, hävdpräglade kalkgräsmarker nedanför trädgränsen ofta med ett rikligt inslag av örter. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Viktiga orkidélokaler är en prioriterad undergrupp av naturtypen och hyser antingen a) en riklig förekomst av orkidéer, b) en värdefull population av minst en nationellt mindre vanlig orkidéart, eller c) en förekomst (oavsett storleken) av minst en orkidéart som är nationellt eller regionalt sällsynt eller mycket sällsynt.

Kommentarer

Naturtypen är knuten till de områden i Sverige som har kalkrika jordar och förekommer främst i Skåne, Västergötland, Östergötland, Bohuslän (på skalgrus vid kusten), Uppland, Jämtland och på Öland och Gotland.

Svenska undertyper

1. Kalkgräsmarker
2. Orkidérika kalkgräsmarker

Kalkgräsmarkerna är ofta mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat. I sydöstra Sverige sommartorra områden kan kalkmarkerna uppträda som olika typer av stäppartade torrängar med arter som ängshavre, brudbröd, backsmultron, backklöver, flentimotej. I vissa områden kan toppjungfrulin, fältsippa och fältvädd också vara vanliga i naturtypen. På friskare kalkmarker finns arter såsom vildlin, darrgräs och rödkämpar. En speciell typ av stäppartade torrängar uppträder på vissa kalkrika marker i Västergötland med sällsynta arter som smalbladig lungört, drakblomma och fjädergräs. I Norrland uppträder andra växtsamhällen som delvis kan vara svårare att identifiera som kalkmarker, med t ex. vårfingerört, backruta, brunkulla, fjällgröe, fjällruta och inslag av alpina arter.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

- Arealen kalkgräsmarker är minst 110 ha.
- Bete bedrivs och ingen skadlig förnaansamling förekommer (hänsyn tas till varierande årsmån och därmed olika grad av avbetning mellan år).
- Negativa indikatorarter (t.ex. hundkex, krusskräppa, brännässla och åkertistel) förekommer inte eller i mycket liten grad.
- Buskar och träd av igenväxningskaraktär hålls tillbaka av betet och röjs vid behov.
- Hela arealen har en ostörd hydrologi.
- Ingen gödning har tillförts och betesdjuren är fria från avmaskningsmedel som innehåller avermectin.
- Typiska arter uppvisar ingen över tid bestående minskning.

Bevarandetilstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång. Många delområden troligen i behov av röjning.

6280 - Alvar

Areal: 25,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Olika växtsamhällen på tunt eller obefintligt jordtäckte på kalkhällar. Vegetationen varierar bl.a. beroende på mark- och vattenförhållanden (kornstorlek, jorddjup, markrörelser m.m.) och hävd. Särskilt artrika miljöer utvecklas vid en småskalig blandning av små hälltor, grusig vittringsjord och jordfyllda sprickor i berget. På svagdränerad mark utvecklas ofta en polygonstruktur beroende av bl.a. uppfrysningrörelser i vittringsgruset.

Två undertyper finns:

6280 a) *Nordiskt alvar med tunna (0–30 cm) vittringsjordar på (ordoviciska) kalkhällar.

Växttäckte, som sällan är helt slutet, är ofta artrikt. Flera olika växtsamhällen kan urskiljas, bl.a. fårsvingelalvar, solvändealvar och vätar.

6280 b) *Prekambriska kalkhällmarker med inget eller mycket tunt jordtäckte. Växttäckte är sällan helt slutet.

Kommentarer

Till naturtypen är ofta en artrik och särpräglad flora och fauna knuten. Detta gäller i synnerhet undertypen nordiskt alvar (6280 a) som i huvudsak förekommer på Öland och Gotland samt inom smärre områden i Västergötland. Några endemiska taxa av främst kärlväxter förekommer i naturtypen på Öland och Gotland.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte kan anses gå att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

-Arealen alvar är minst 25 ha.

-Bete bedrivs och ingen skadlig förnaansamling förekommer (hänsyn tas till varierande årsmån och därmed olika grad av avbetning mellan år).

-Negativa indikatorarter (t.ex. hundkex, krusskräppa, brännässla och åkertistel) förekommer inte eller i mycket liten grad.

-Buskar och träd av igenväxningskaraktär hålls tillbaka av betet och röjs vid behov.

-Hela arealen har en ostörd hydrologi.

-Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocykliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan. Särskilt allvarligt är användandet av bolus då detta innebär en giftspridning under flera månader.

-Typiska arter uppvisar ingen över tid bestående minskning.

Bevarandetillstånd

All alvarmark i Natura 2000-området omfattas i dagsläget av miljöstöd vilket över lag är gynnsamt för naturvärdena. Uppföljningsinsatser skulle behövas för att med säkerhet kunna bedöma bevarandetillståndet.

6410 - Fuktängar

Areal: 21,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hävdpräglade fuktängar med blååtäl eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas. Två undertyper finns:

6410 a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. ”kalkfuktängen”.

6410 b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blååtäl, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet.

Kommentarer

Fuktängar är en vanlig naturtyp i hela Sverige och är starkt varierande beroende på geografisk belägenhet och markens beskaffenhet. Naturtypen är beroende av hävd, antingen genom bete eller slåtter.

Fuktängarna kan vara mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. De har också mycket stor betydelse för fågellivet.

Bevarandemål

-Arealen fuktängar ska vara minst 21 ha.

-Naturtypen ska präglas av en opåverkad hydrologi.

-Hävd i form av bete eller slåtter bedrivs och ingen skadlig förnaansamling förekommer.

-Populationerna av de för naturtypen typiska arterna uppvisar ingen över tid bestående minskning.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång.

6510 - Slätterängar i låglandet

Areal: 1,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Artrika, torra-friska, hävdpräglade ängar i Götaland samt under högsta kustlinjen i Svealand och Norrland. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slätterängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid), men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Kommentarer

Naturtypen har traditionellt utnyttjats för skörd av vinterfoder. I det gamla jordbrukssamhället var den slagna ängen därigenom ett av de viktigaste markslagen som täckte stora arealer. I och med övergången till rationellt jordbruk har denna naturtyp minskat mycket kraftigt och har numera ytterst liten betydelse i jordbruksproduktionen.

Blomrika slättermarker har mycket stor betydelse för många organismer som är knutna till odlingslandskapet, inte minst för slättergynnade kärlväxter och många insekter, i synnerhet fjärilar och vildbin. Dagens mycket små arealer artrika slättermarker är förmodligen en starkt bidragande orsak till att många fjärilar minskat katastrofalt.

Bevarandemål

- Arealen slätterängar ska vara minst 1,8 ha.
- Markvegetationen är tydligt präglad av slätter med bortförsel av hö, så att ingen skadlig förnaansamling sker.
- Miljön är öppen men ett visst inslag av träd och buskar, speciellt blommande sådana är gynnsamt.
- Marken har en naturlig näringsstatus och ingen gödning har tillförts, utom av eventuellt betande djur.
- Populationerna av de för naturtypen typiska arterna uppvisar ingen över tid bestående minskning.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång.

6530 - Lövängar

Areal: 13,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Vegetationsmosaik med hävdformade lövträd/buskar och ängsytor. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av bl.a. slåtter/bete och lövtäkt, men kan vara stadd i igenväxning och även vara helt igenväxt. Arter som indikerar hävdkontinuitet ska dock finnas.

Kommentarer

Naturtypen har traditionellt utnyttjats för skörd av vinterfoder. I det gamla jordbrukssamhället var denna naturtyp därigenom ett viktigt markslag. I och med övergången till rationellt jordbruk har lövängarna helt förlorat sin forna betydelse och förekommer numera på ytterst små arealer. Flest traditionellt brukade lövängar finns numera kvar på Gotland där de ändå bara utgör en liten spillra av tidigare arealer.

Traditionellt hävdade lövängar är biologiskt mycket rika miljöer och hyser ett stort antal numera sällsynta arter, bland annat slåttergynnade kärlväxter och många insekter. Lövängarnas halvöppna, mosaikartade miljö med hamlade träd i olika åldrar har gynnat många lavar, mossor, insekter och fåglar.

Bevarandemål

- Arealen lövängar ska vara minst 13 ha.
- Markvegetationen är tydligt präglad av hävd i form av slåtter med höbärgning och ev. efterbete så att ingen skadlig förmaansamling sker.
- Det är tillräckligt ljusöppet för att en hävdgynnad flora av slåtterängstyp och ljus- och värmekrävande insekter och lavar ska kunna förekomma i området.
- Vidkroniga grova ekar hålls i god kondition genom att förhindra att yngre träd och buskar växer upp och tränger eller beskuggar ekarna. Inom området bör det finnas träd i alla åldersklasser (50-100 årsintervall). Ek skall kunna förnygras och yngre ekar skall tillåtas utvecklas under ljusöppna förhållanden för att kunna ersätta dagens jätteeakar.
- Hamlade träd förekommer spritt i området.
- Marken har en naturlig näringsstatus och inga näringsämnen har tillförts annat än från betande djur.
- Populationerna av de för naturtypen typiska arterna uppvisar ingen över tid bestående minskning.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 25,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Habitatet är heterogent och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr – i synnerhet backkärr (lutning >8%) – samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäckets djup är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvet med vanligen mossrik vegetation som pga luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gytta, inkluderas oavsett torvdjup. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% krontäckning.

Två undergrupper kan urskiljas:

- Svagt välvda mossar
- Kärr och gungflyn (kan indelas i fattiga och intermediära för uppföljningen)

Naturlighetskriterier: Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Slåtter kan bedrivas. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges.

Bevarandemål

-Arealen öppna mossar och kärr ska vara minst 26 ha.

-Hela naturtypen har en ostörd hydrologi och belastningen av närsalter och miljögifter är mycket begränsad.

-Igenväxningsvegetation hålls tillbaka av hävd och röjes vid behov.

-Populationerna av de för naturtypen typiska arterna får inte minska

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogrammet för området kommit igång.

7210 - Agkärr

Areal: 4,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kalkrika kärr, sjöpartier eller annan fuktig mark med förekomst av ag. Habitatet uppträder främst i strandzonen vid kalkrika vatten, på våta ängar som brukas extensivt och i kärrpartier med viss källpåverkan. Naturtypen kan utgöras av i princip enartssamhällen med ag eller i ofta artrika, hävdade ytor där ag förekommer tillsammans med starr- och orkidéarter. Torvdjupet kan understiga 30 cm. Både öppna och trädklädda kalkkärr inkluderas i habitatet, vilket kan ha en krontäckning på 0-100%. Habitatet förekommer i den nemoral och boreonemoral delen av landet och framförallt på Gotland och Öland.

Växtalliansen "Caricion davallianae" innebär knagglestarr *Carex flava* s.str., näbbstarr *Carex lepidocarpa*, ängstarr *Carex hostiana*, gräsull *Eriophorum latifolium*, kärrlilja *Tofieldia calyculata*, kärrknipprot *Epipactis palustris*, blodnycklar *Dactyloriza incarnata*, majviva *Primula farinosa*, med flera.

Naturlighetskriterier: Habitatets hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av habitatet kan medges. Traditionell slåtter- eller beteshävd som gynnar mångformigheten i habitatet utan att utplåna karaktärsarten ag får bedrivas.

Kommentarer

Agkärr förekommer i Sverige i boreal och kontinental biogeografisk region. Väl utvecklad förekommer naturtypen framför allt på Gotland och Öland. På Gotland har agmyrar traditionellt brukats och agen har använts för takläggning.

Agkärr (7210) är en prioriterad naturtyp i habitatdirektivet och har normalt tolkningsföreträde före andra naturtyper när kriterierna för agkärr uppfylls. På Öland och Gotland, där ag förekommer rikligt, bör också utrymme för prioriteringar mellan olika naturtyper ges och inte begränsas till förekomst av ag.

Bevarandemål

- Arealen agkärr skall vara minst 4,6 ha.
- Hävd i form av bete och/eller slåtter förekommer i delar av arealen.
- Igenväxningsvegetation i form av träd och buskar saknas.
- Hela arealen har en opåverkad hydrologi.
- Populationerna av de för naturtypen typiska arterna uppvisar ingen påtaglig minskning.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt för större delen av arealen. Samtliga agkärr är dock ohävdade och vissa skulle behöva röjas från uppkommande igenväxningsvegetation.

7230 - Rikkärr

Areal: 5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Minerotrofa myrar och rika källmiljöer oavsett lutning och förekomster av morfologiska strukturer, där ständig tillförsel av baskatjonrikt vatten från omgivningen sker. Detta medför att pH-värdet i myren vanligen är 6 eller högre. Habitatets utbredningsområde överensstämmer med områden där berggrunden och/eller jordtäcket är rikt på baskatjoner, vanligtvis kalcium. Rikkärren är generellt oligotrofa-mesotrofa och näringsbegränsade då kalcium komplexbinder fosfat.

Torvdjupet är ofta grundare än i fattigare myrar och kan understiga 30 cm, men bottenskiktet byggs upp av rikkärssindikerande brunmossor (t ex släktena *Scorpidium* och *Campylium*) eller i vissa fall vitmossor. Morfologiska strukturer i torven utgörs i de fall de förekommer av tuvbildning, mindre sträng- och flarbildningar och källkupoler.

Både öppna och trädklädda rikkärr inkluderas i habitatet, vilket kan ha en krontäckning av 0-100%. Vegetationen domineras av olika halvgräs och örter. Rikkärren har en speciell flora och fauna som varierar med t ex krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden.

Tre undergrupper kan urskiljas:

- Öppna hävdade rikkärr (krontäckning 0-30%)
- Öppna ohävdade rikkärr (krontäckning 0-30%)
- Trädklädda och videbevuxna rikkärr (krontäckning 30-100%)

Naturlighetskriterier: Kärrets hydrologi och hydrokemi får inte vara tydligt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges. Rikkärr är ofta störningsgynnade eller beroende av hävd, särskilt i södra Sverige har ängsbruk och betesdrift påverkat vegetationens sammansättning. Många rikkärr som inte fortsatt hävdas växer igen till sumpskog. Rikkärr stadda i igenväxning på grund av fysiska ingrepp eller utebliven hävd ska fortfarande hysa störningsgynnade arter eller vara möjliga att återställa utan omfattande insatser. Naturliga störningar kan dock medföra stabil rikkärsväxning även om krontäckningen är hög.

Kommentarer

Både öppna och trädklädda rikkärr inkluderas i naturtypen, vilka kan ha en krontäckning av 0-100%. Vegetationen domineras av olika halvgräs och örter. Rikkärr har en speciell flora och fauna som varierar med t ex krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden.

Bevarandemål

- Arealen rikkärr skall vara minst 5 ha.
- Bete bedrivs och ingen skadlig förnaansamlig förekommer.
- Hela arealen har en ostörd hydrologi.
- Täckningsgraden av vedartad vegetation av igenväxningskaraktär hålls på en låg nivå och röjs vid behov.
- Negativa indikatorarter förekommer inte eller endast i mycket begränsad utstäckning (T.ex. hundäxing, brännässla, älggräs, vass, krusskräppa).
- Typiska arter visar ingen över tid bestående minskning.

Bevarandetillstånd

Ungefär halva arealen är betad och bedöms ha gynnsam bevarandestatus. Ett rikkärrsparti i norra delen av området är dock ohävdad och kraftigt igenvuxet.

9020 - Nordlig ädellövskog

Areal: 33,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 23,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen är en övergångsform från boreala till nemorala skogstyper och förekommer på mark som är torr-fuktig och relativt näringsrik. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ädellövträd utgör normalt minst 50% av grundytan, men lövdominerad naturskog med ned till 30% ädellöv kan föras till naturtypen. Viktiga komponenter i trädskiktet är ek, alm, ask, lind och lönn. Inget av trädslagen ek, bergesk, avenbok, (var för sig eller tillsammans) eller bok utgör mer än 50% av grundytan.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd, död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Naturtypen har en lång kontinuitet som lövträdbärande mark. Betes- eller slåtterbruk har vanligtvis förekommit men områdena är nu igenvuxna. Delar av naturtypen kan pga. av terrängförhållanden, endast varit marginellt påverkade av bete under lång tid. Naturtypen är mycket artrik och rödlistade arter av epifytiska kryptogamer, vedlevande insekter, samt marklevande flora och fauna förekommer. Artsammansättningen varierar med skogens slutenhet.

Kommentarer

Naturtypen förekommer i kontinental region samt sydligaste delen av den boreala regionen, d.v.s. inom ädellövskogens utbredningsområde.

I denna naturtyp finner man ofta en stor variation vad gäller trädslag, artstock och struktur. Denna variation kan härröra från tidigare markanvändning eller naturgivna förutsättningar såsom hydrologi och terrängformer. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av en stor åldersfördelning med ett typiskt inslag av gamla träd. Som ett resultat av tidigare markanvändning, hävd och naturliga störningar kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd – det vill säga att den ännu har vissa brister i habitakvaliteten, även om den kan klassas som naturtyp. I gynnsamma fall kännetecknas artstocken av epifyter som är typiska för sena successionsstadier.

I normalfallet utgör de ingående ädellövträden minst 30 % och samtliga lövträd minst 50 % av grundytan. I sena successionsstadier är dessa skogar ofta slutna och täta men kan också vara betydligt glesare till följd av störningar.

Inslaget av triviallövträd kan vara stort till följd av någon form av störning eller tidigare upphörd hävd. I vissa bestånd kan det finnas ett inslag av främmande arter såsom tysklönn.

Graninväxning kan vara betydande och konkurrera med ädellövträd.

Även sådan skog som i basinventeringen klassats som utvecklingsmark (vilket innebär att det kan ta 20-30 år innan det utvecklar några betydande naturvärden) kan uppfylla habitatdefinitionen, om skogen växer på mark med kontinuitet som ädellövskogsmark, samt i anslutning till ädellövbestånd med naturskogskvaliteter och högre skyddsvärde. Ädellövskog är

svår att naturtypsbestämma utan fältbesök, och vid tveksamheter bör klassningen kvalitetsäkras i fält.

Bevarandemål

- Arealen nordlig ädellövskog ska vara minst 23,9 ha.
- Det finns en god kontinuitet av lövträd med varierad åldersstruktur inklusive gamla träd, samt träd av olika trädslag.
- Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik.
- Skogen utsätts för naturliga störningar som exempelvis stormfällning, insektsangrepp och översvämningar.
- Hela området har en ostörd hydrologi och naturlig näringsstatus.
- Substrat så som död ved i olika nedbrytningsstadier, hålträd och gamla eller grova träd förekommer rikligt.
- Ingen påtaglig minskning av de typiska arterna sker.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogrammet för området kommit igång.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 48 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 58 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på fastmark och är torr-blöt och näringsfattig-näringsrik. Träd- och buskskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska trädslag. Naturtypen inkluderar betade trädklädda hagmarker och betad skog.

Kvalitetskriterier: Naturtypen ska ha en lång hävdkontinuitet så väl som trädkontinuitet och inslag av gamla träd ska finnas. Bete förekommer normalt i naturtypen.

Området ska hysa en från naturvårdssynpunkt värdefull artstock knuten till betespåverkan i fältskiktet och/eller till solbelysta hagmarksträd. Värden knutna till beteshävd finns kvar.

Artsammansättningen varierar beroende på geografisk belägenhet och markens produktionsförmåga. I hagmarkerna dominerar lövträd, ofta ek och björk men även lind, ask och i vissa fall tall förekommer. I den betade skogen dominerar oftast barrträd och björk, i södra Sverige även ek/bok.

Trädklädda betesmarker med grova solbelysta lövträd är särskilt värdefulla eftersom träden i regel är artrika för fler organismgrupper. I de fall betad skog finns på kalkmark har den ofta en rik marksvampflora som är hävdgynnad. Antalet rödlistade arter som är knutna till naturtypen är högt. Finns det gott om död ved kan även ett stort antal rödlistade arter knutna till sådana substrat finnas i naturtypen.

Områden med något lägre krontäckningsgrad än 30% och med mycket höga naturvärden knutna till naturtypen och dess grova lövträd kan klassas som trädklädd betesmark.

Kommentarer

Naturtypen inkluderar både hagmarker och skogsbeten. Hagmarker är relativt öppna, trädklädda marker som mestadels förekommer i södra delarna av Sverige. De har ofta ett artrikt busk- och trädskikt, och det är inte ovanligt att de delvis har en historik med ängsbruk.

Trädskiktet domineras normalt av lövträd. Skogsbeten är skog som är tydligt påverkad av bete. En viss beteskontinuitet måste finnas. Skogsbeten förekommer i större delen av landet och är starkt varierande beroende på den skogstyp som dominerar i området. De kan förekomma i både barr- och lövskog. Hagmarkerna respektive skogsbetena kan delvis betraktas som två olika undertyper av naturtypen, men gränsen mellan dem är ibland otydlig och historiskt har de haft stora likheter.

Trädklädd betesmark förekommer i alpin, boreal och kontinental biogeografisk region.

Naturtypen består av betesmarker bevuxna med träd och buskar med en krontäckning av minst 30%, antingen hagar med ett glest trädskikt av björk, ek eller andra trädslag, eller dungar av skog i en för övrigt öppen hagmark eller betade skogar med kontinuitet på tidigare utmarker.

Artsammansättningen i trädklädd betesmark varierar beroende på geografisk belägenhet och markens produktionsförmåga. I hagmarkerna dominerar lövträd, ofta ek och björk men även lind, ask och i vissa fall tall förekommer. I den betade skogen dominerar oftast barrträd och björk, i södra Sverige även ek/bok. Fältskiktet hör ofta till de vegetationstyper som återfinns hos övriga betes- och slåttermarkstyper, t.ex. 6230, 6270, 6410, 6430 och 6510. De trädklädda hagmarkerna och de öppnare typerna har en likartad historik, och det är ofta framför allt värdena i trädskiktet samt täckningsgraden för det som skiljer dem åt.

Trädklädda betesmarker med grova solbelysta lövträd är särskilt värdefulla eftersom sådana träd är viktiga livsmiljöer för många organismer. I de fall betad skog finns på kalkmark har den ofta en rik marksvampflora som är hävdgynnad. Antalet rödlistade arter som är knutna till naturtypen är högt.

Bevarandemål

- Arealen trädklädd betesmark ska vara minst 58 ha.
- Trädskiktet har en naturlig åldersdifferentiering och riklig förekomst av viktiga substrat så som liggande och stående död ved, solbelysta träd, hålträd och grova barkstrukturer.
- Markvegetationen är hävdpräglad.
- Vidkroniga grova ekar hålls i god kondition genom att förhindra att yngre träd och buskar växer upp och tränger eller beskuggar ekarna. Inom området bör det finnas träd i alla åldersklasser (50-100 årsintervall). Ek skall kunna föryngras och yngre ekar skall tillåtas utvecklas under ljusöppna förhållanden för att kunna ersätta dagens jätteeakar.
- Marken har en naturlig näringsstatus och får inte vara gödningspåverkat annat än av betande djur.
- Blommande buskar och träd så som slån, hagtorn, Rubus-arter och apel förekommer spritt i området för att gynna inektsfaunan.
- Populationerna av de för naturtypen typiska arter får inte minska.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogramet för området kommit igång.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 7,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäckten och i vissa fall även på torvmark av lövkärrestorv/vasstorv. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) med undantag av fjällbjörk utgör minst 50% av grundytan. I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädskiktet ofta av klibbal och ibland ask. Längre norrut finns mest gråal och glasbjörk och allra längst i norr även asp. Videarter kan förekomma i både träd- och buskskikt. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Framförallt de översilade skogarna kan hysa en mängd rödlistade arter.

Kommentarer

Lövsumpskogarna har sin tyngdpunkt i södra delen av landet och förekommer i boreal och kontinental region. Det är inte uteslutet att utposter kan förekomma i alpin region. Naturtypen består av lövsumpskogar, ofta med inslag av gran, på huvudsakligen översilad eller genomsilad mark. I södra och mellersta delarna av landet dominerar klibbal och ibland ask. Längre norrut finns i stället mest gråal och glasbjörk i trädskiktet, allra längst i norr även asp. Träden står vanligtvis på socklar.

I denna naturtyp finner man ofta en stor variation vad gäller trädslag, artstock och struktur. Denna variation kan härröra från tidigare markanvändning, naturgivna förutsättningar eller den aktiva dynamiken i bestånden. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av ett stort inslag av gamla träd och död ved. Som ett resultat av tidigare markanvändning, naturliga störningar eller andra åtgärder kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd.

Naturtypen består av en fuktig till blöt skog som till vissa delar liknar svämlövskogen och svämädellövskogen, men till skillnad från dessa karakteriseras fältskiktet av typiska sumpväxter beroende på det mer eller mindre permanent höga vattenståndet. Övergången mot björklädd, skogsbevuxen myr kan vara diffus, men generellt är torvtäcket i lövsumpskogen tunt och består då av lövkärrestorv- och vasstorv. Till följd av den fuktiga marken står träden ofta på socklar, särskilt i äldre skog. Tuvbildningen kan vara stark, och vegetationen därför varierande med ris på tuvorna och avsaknad av vegetation i de blötaste delarna. I djup skugga blir fältskiktet glest.

Förutom de dominerande träden kan det finnas ett starkt inslag av gran, viden och brakved, i norr även asp.

Bevarandemål

- Arealen ska vara minst 7,6 ha.
- Naturtypen ska bibehålla lövträdskontinuitet med träd av varierande ålder och påverkas av naturliga störningar så som stormfällningar och insektsangrepp. Föryngringen sker främst genom naturlig dynamik.
- Förekomsten av substrat, t. ex. lågor, högstubbar, grova socklar är riklig.
- Området har en opåverkad hydrologi och översvämningar sker i stort sett årligen.
- Ingen påtaglig minskning av de typiska arterna sker.

Bevarandetillstånd

Naturtypens bevarandestatus blir känd först efter att uppföljningsprogrammet för området kommit igång.

1014 - Smalgrynsnäcka, *Vertigo angustior*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Smalgrynsnäcka förekommer i ett brett spektrum av miljöer. Samtidigt är smalgrynsnäckan mycket specifik när det gäller valet av mikrohabitat; det gäller hela tiden att hitta rätt fuktighet och rätt struktur på förnan. Smalgrynsnäckan är kalkgynnad, särskilt tydligt märks det på de relativt fåtaliga inlandslokalerna.

Smalgrynsnäcka förekommer i flera olika typer av skog. Glesa askdominerade lövkärr är en prefererad miljö, där den företrädesvis återfinns i halvöppna partier, men arten förekommer även i relativt torr skog. På många av skogslokalerna hittar man den i branter och blockdominerade partier. På skogsdominerade lokaler är det viktigt att det finns träd vars löv erbjuder lättillgängliga kalkkällor i form av kalciumcitrat, som t.ex. lind, ask, lönn, hassel och sälg.

Arten förekommer även i kalkrika betesmarker med svagt till måttligt betestryck; men om betestrycket blir för hårt försvinner den. I torr betesmark hittar man ofta den i anslutning till fuktiga sänkor, strandbrinkar och i branter. På Öland och Gotland förekommer arten vida spritt i alvarmiljö. I östra Sverige finns dessutom flera förekomster på kalkpåverkade torrängar. I kalkrika områden kan smalgrynsnäckan även finnas i strandnära miljöer, t.ex. på betade havsstrandängar eller i anslutning till kustnära dynvåtmarker. En annan viktig miljö är rikkärr och kalkfuktängar.

Smalgrynsnäckan accepterar ganska täta bestånd av starr. Förekomst av enstaka högre örter som t.ex. älgört och hampflockel är inget problem, men uppstår det täta bestånd av högväxta örter p.g.a. hög näringshalt brukar arten försvinna.

Mikrohabitatet är viktigt och smalgrynsnäckan förekommer främst i lucker, något fuktig förna. Den är starkt beroende av stabila förhållanden i markens förnaskikt och klarar inte översvämningar, däremot kortvarig översköljning och viss saltpåverkan (havsvatten som sprayar över lokalerna). Under torrare perioder söker den sig ner en liten bit i marken och uppehåller sig i det översta jordlagret. På alvar och i torrängsmiljöer hittar man den under torrtiden ofta i basen av tuvor.

Reproduktion och spridning

Spridningsförmågan hos smalgrynsnäcka kan på goda grunder antas vara starkt begränsad. Spridning kan ske över ganska stora avstånd, men av allt att döma i mycket begränsad omfattning. Avståndet för normal spridning torde ligga i storleksordning några få meter. Långdistansspridning sker förmodligen främst via större däggdjur (t.ex. rådjur) och fåglar.

Bevarandemål

- Arten ska fortleva i området med ett livskraftigt bestånd.
- Arealen lämpligt habitat ska inte minska.

Bevarandetillstånd

Smalgrynsnäcka har noterats i en blockig ädellövsskog på Hornsudden i områdets västra del. Riktad inventering av arten är nödvändig för att utröna bevarandetillståndet.

1042 - Citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Citronfläckad kärrtrollslända lever i vegetationsrika dammar, myrgölar, mindre sjöar och i deltaområden, samt i tätt bevuxna vikar av större sjöar. I södra Sverige kan arten lokalt vara tämligen allmän i igenväxande torvgravar. Förekomst av öppna vattenytor är nödvändigt under äggläggningen. Frånvaro av fisk är gynnsamt.

Larven förekommer i strandnära vatten där den lever som rovdjur på vatteninsekter och kräftdjur.

Reproduktion och spridning

Larvutveckling är som regel 2-årig, men varierar från 1-3 år beroende på klimat och födotillgång. Larverna kläcks till aduler under försommaren och arten har sin flygtid från slutet av maj till mitten av juli. Vädret avgör under vilken del av som-maren som den största aktiviteten råder. En långvarig värmeperiod under försommar leder till tidigare kläckning och kortare men mer intensiv flygtid. Det omvända gäller under kall och ostadig väderlek.

De fullbildade trollsländorna är goda flygare och kan förflytta sig mer än 10 km mellan olika vattensystem. Det vanliga beteendet är dock att hålla sig i närheten av uppväxtplatsen.

Bevarandemål

Citronfläckad trollslända ska finnas i en stabil population i området. Artens livsmiljöer ska inte minska.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten är okänd men ett flertal observationer har gjorts i södra delen av Hornsjön samt i norra delen vid Älkistan.

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Ekoxen är värmekrävande och förekommer ofta i ekbestånd i sydsluttningar, före-trädesvis i gles ädellövskog och i ekhagar. Larven lever på döda rötter av främst ek, men har även hittats på bok, björk, lönn och hassel. Larverna ligger ofta i jorden och gnager på döda rotdelar även på levande träd. Larver har även påträffats under liggande ekstockar och i de underjordiska delarna av gamla stubbar.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten gynnas av betesdrift, slätter och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som håller trädskiktet glest och luckigt. Rätt typ av hävd ger goda möjligheter för ljuskrävande träd som ek att utvecklas och föryngra sig.

Reproduktion och spridning

Larvutvecklingen tar i normalfallet 5-6 år. Förpuppningen sker under våren i en hönsäggstor kokong. De fullbildade skalbaggar kläcks i mitten av juni och flyger från mitten av juni till början av augusti. Hannarna är tämligen kortlivade, medan honorna kan påträffas till i början av augusti.

Ekoxen är stor och tung, men flyger tämligen väl. Arten uppskattas utan större problem kunna flyga 1 kilometer genom för arten ogästvänlig terräng. Enstaka exemplar har konstaterats flyga 5 kilometer.

Övrigt

Ekoxen är skymnings- och nattaktiv. De vuxna skalbaggar livnär sig på sav och kan samlas i stort antal kring savflöden.

Bevarandemål

- Arten ska fortleva i området med ett livskraftigt bestånd.
- Mängden lämpligt substrat ska inte minska.

Bevarandetillstånd

Ekoxe har en stark population i området och bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt.

1084 - Läderbagge, *Osmoderma eremita*

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Läderbaggen är knuten till äldre ihåliga lövträd med rikliga mängder lös murken ved, mulm. I Sverige är ek det överlägset viktigaste trädslaget eftersom detta är det helt dominerande trädslaget bland ihåliga träd med mycket mulm. Svenska fynd av läderbagge finns även från ask, bok, lind, klibbal, hästkastanj, alm, apel, asp och andra träd som blir ihåliga.

God solexponering påverkar mikroklimatet positivt för läderbaggen inne i hålträden.

Läderbaggen föredrar träd som står fristående eller halvöppet och det är sällan man ser arten i helt slutna bestånd i Sverige.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten gynnas av betesdrift, slätter och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som håller trädskiktet glest och luckigt. Rätt typ av hävd ger goda möjligheter för ljuskrävande träd som ek att utvecklas till hålträd med mulm och att föryngra sig.

Bevarandemål

-Läderbagge ska fortleva med ett livskraftigt bestånd i området.

-Antalet hålträd med mulm får inte minska och markerna ska skötas så att nybildning av grova, solexponerade hålträd sker. Om det råder brist på ersättningsträd kan s.k. veteranisering bli aktuellt.

-Samtliga potentiella läderbaggsträd är framröjda och sköts på ett sådant sätt att artens fortlevnad säkras.

Bevarandetillstånd

Vid trädinventering av Horns Kungsgård 2015 noterades spillning av läderbaggs-larver i ett 50-tal hålträd spritt inom Natura 2000-området. 2016 noterades imagos på minst 4 ekar. Horns kungsgård hyser därmed den i särklass rikligaste förekomsten av läderbagge på Öland.

Regelbunden uppföljning av artens populationsutveckling är önskvärd.

1166 - Större vattensalamander, Triturus cristatus

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Större vattensalamander leker på våren i små till medelstora, permanenta vatten-samlingar, som kan vara gårds- och branddammar, grusgröpar, lertäkter, naturliga kärr, hållkar, avsnörda kustvikar eller skogstjärnar. Det är ovanligt att vattnen är mindre än 10 meter i diameter och grundare än 0,5 meter. Att vattnet är permanent är viktigt för den långa larvutvecklingen.

Större vattensalamander är snäv i val av lekmiljö. Ofta finner man den i dammar utan att reproduktion förekommer där. Dessa lokaler verkar endast användas som tillfälliga rastlokaler. Lekvattnen bör vara fisk- och kräftfria eftersom larverna är utsatta för en kraftig predation från dessa djurgrupper. Frånvaron av fisk innebär också att det finns ett rikt utbud av lämplig föda (evertebrater). Flertalet av de svenska lekvattnen har hög mångfald av ryggradslösa djur och ofta även av vattenväxter som t.ex. olika arter av förgätmigej, *Myosotis* spp., nate, *Potamogeton* spp., och igelknopp, *Sparganium* spp. Lekvattnen bör vara solbelysta så att de blir isfria tidigt på våren och håller en hög temperatur långt in på hösten. Svala och skuggade vatten med låga pH-värden (under 5,0) eller höga koncentrationer av kväve (över 0,13 mg nitrat/l; över 0,25 mg ammonium/l) tycks undvikas i reproduktionssammanhang. I bland annat Värm-lands skogsbygder förekommer arten i dystrofa tjärnar som delvis omges av vitmossegungfly samt äldre grandominerad skog med lövinslag.

Med undantag för lek- och larvperioden lever större vattensalamander på land, där den tycks ha mycket specifika val av miljö. Djuren håller till under murkna träd-stammar och stubbar, i smågnagargångar, under mossbeklädda stenar och i block-terräng, vanligen i fuktig huvudsakligen lövdominerad skog, men påträffas sällsynt även på öppen mark som t.ex. i fuktiga hagar med högvuxet gräs eller på vägar under vandring.

Önskvärd naturlig stress och störning

Störningsregimer som innebär att vegetationen hålls öppen och fri från träd och högvuxna buskar i omedelbar anslutning till leklokaler är positivt så länge som störningsregimen inte inverkar negativt på vattenkvaliteten.

Reproduktion och spridning

Radiosändarstudier i Sverige och Frankrike har visat att djuren tycks vara mycket selektiva i val av landmiljö samt att de har långt mindre hemområden än tidigare antaganden och att de inte vandrar så långt från sin hemdamm som man tidigare trott. En majoritet av individerna i en population tycks vandra endast 10–100 meter från det småvatten de reproducerar sig i. Vandringen sker under förutsättning att lämpliga landmiljöer finns inom detta avstånd.

Bevarandemål

- Större vattensalamander ska fortleva med livskraftigt bestånd i området
- Arealen lämpligt habitat får inte minska

Bevarandetillstånd

Större vattensalamander är noterad ifrån fyra platser inom Natura 2000-området men bevarandetillståndet behöver utredas närmare. Mycket rikliga förekomster finns dock i gamla stensbrott på Hornsudden strax utanför områdesgränsen.

1493 - Kalkkrassing, *Sisymbrium supinum*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Kalkkrassing växer på periodvis fuktig kalkmark, vanligen alvarmark. Arten växer på platser där markfuktigheten fluktuerar kraftigt. Den förekommer även i tidvis uttorkade pölar och myrkanter där de övriga ekologiska förutsättningarna finns (tillräckligt hög kalkhalt etc.). Många av de nuvarande lokalerna är människoska-pade miljöer där den antropogena störningen gett samma förutsättningar som de naturliga lokalerna.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten är konkurrenssvag och klarar inte av att växtplatserna växer igen för kraftigt med högväxt vegetation av buskar mm. Den gynnas alltså av en måttligt till intensiv betesdrift.

Reproduktion och spridning

Blommorna är insektspollinerade, fröna är vindspridda, spridningsavståndet uppskattas till 10 meter. Arten har troligen en långlivad fröbank men studier saknas.

Övrigt

Artens numerär varierar mycket kraftigt med årsmånen och det kan gå flera år mellan observationer av arten på en och samma lokal.

Bevarandemål

-Arten skall finnas kvar i livskraftigt bestånd. På grund av den naturliga variationen i antal mellan år är det viktigt att man betraktar artens populationsutveckling i ett längre tidsperspektiv.

-Arealen för arten lämplig biotop får inte minska.

Bevarandetillstånd

Markerna där kalkkrassing finns är välhövade och bevarandetillståndet bedöms därför som gynnsamt.

1974 - Alvarstånds, Senecio jacobea ssp. gotlandicus

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Alvarstånds växer i Sverige främst på Gotland och Öland. Den växer i torra, örtrika marker med hög kalkhalt, så kallad stäppäng. På Öland är det främst i öppna vegetationstyper dominerade av ängshavre, *Helictotrichon pratense*. På Gotland växer den huvudsakligen i gles, enbuskrik kalktallskog, gärna längs vägar och körspår.

Önskvärd naturlig stress och störning

Samtliga växtmiljöer har haft en långvarig men extensiv hävd. Alvarstånds gynnas av en måttlig störning, som håller markerna solöppna utan att påverka fältskiktet i någon högre grad.

Reproduktion och spridning

Alvarstånds frön är vindspridda, en uppskattning av spridningsavstånd är upp till 200 meter, i skog betydligt kortare.

Bevarandemål

- Arten ska fortleva i livskraftigt bestånd.
- Arealen för arten lämplig biotop får inte minska.

Bevarandetillstånd

Ett fynd 2008 nära kusten i Natura 2000-områdets SV del vilket utgör det nordligaste fyndet på Öland. Populationen skulle behöva följas upp mer för att det ska vara möjligt att bedöma bevarandetillståndet.

A007 - Svarthakedopping, Podiceps auritus

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tillgång till lämplig föda, vilket under häckningstiden består huvudsakligen av evertebrater, speciellt akvatiska, men också terrestra insekters larvstadier, samt till en mindre del fisk, salamandrar och grodyngel. Arten är mycket känsligt för näringskonkurrens med fisk. För lyckad reproduktionen bör häckningsvattnen sakna, eller ha starkt reducerad fiskförekomst. Tillgång till lämplig häckningsplats, vilket i allmänhet innebär små och fisktomma sötvatten i form av viltvatten, dammar, kärr, agmyrar och vattenfyllda lertag. Kan även häcka i större sjöar, både eutrofa slättsjöar som mer näringsfattiga skogssjöar. I de senare fallen bör undervattensvegetationen vara riklig om där finns fisk. Förekommer även vid vissa kustlokaler i Östersjön och Bottenhavet/Bottenviken.

Spridningsförmåga

Under häckningen är arten bunden till det vatten där boet anläggs.

Övervintrar i marin miljö i västra och mellersta Europa.

Bevarandemål

Arten ska häcka med minst ett par

Bevarandetillstånd

Artens bevarandestatus är inte känd i dagsläget men observationer görs nästan årligen i Hornsjön.

A021 - Rördrom, *Botaurus stellaris*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Rördromen kräver grunda slättsjöar med täta vassbestånd (1-10 ha) och med god tillgång på fisk, grodor och vatteninsekter.

Spridningsförmåga

Reviret under häckningstid omfattar normalt 20-40 ha. Arten är polygyn (hanen parar sig med flera honor), vilket medför att hanarna under häckningstid kan förflytta sig över större områden och mellan olika sjöar.

Övervintrar i Västeuropa och enstaka individer finns kvar i södra Sverige hela vintern.

Bevarandemål

Arealen lämpligt habitat får inte minska.

Bevarandetillstånd

Rördrom är mycket ovanlig på Öland och enda lokalen där den regelbundet förekommer är Hornsjön där spelande individer observerats vid ett flertal tillfällen. Troligen rör det sig dock om enstaka individer och häckning har så vitt det är känd aldrig ägt rum.

A072 - Bivråk, *Pernis apivorus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Bivråken häckar med de högsta tätheterna i högproduktiva skogsområden. I södra Sverige är den optimala miljön ett småbrutet blandskogslandskap i närheten av en sjö eller något vattendrag. Förekomsten av äldre och luckrika skogsbestånd, gärna omväxlande med naturbetesmarker och med ett stort inslag av bryn, gynnar förekomsten av getingar vars larver bivråken föder upp sina ungar med. Förekomst av äldre skog rik på lövträd och med närhet till fuktskog, kärr och andra våtmarker är fördelaktigt under försommaren då de gamla fåglarna till stor del livnär sig på småfågelungar (bl. a. trastar), men även av grodor och troligen till viss del även av humlelarver och -puppor. I äldre tid torde kombinationen av fuktskog, skogsbete och hagmarker ha utgjort mycket viktiga miljöer.

Andelen barrskogshäckningar ökar av lättförståeliga skäl norrut i landet. Bindningen till högproduktiva marker består emellertid, eller kanske rent av förstärks något i norra Sverige där arten oftast uppträder i anslutning till skogsimpediment på gammal jordbruksmark eller i rik ängsgranskog.

Spridningsförmåga

Aktivitetsområdena är normalt mycket stora; under försommaren födosöker de gamla fåglarna mestadels inne i skogarna inom en areal av cirka 25-50 km². Under senare delen av sommaren födosöker fåglarna över betydligt större ytor, i många fall upp emot eller över 100 km², varvid getingrika lokaler besöks av bivråkar från ett flertal revir.

Bivråken övervintrar i tropiska Västafrika, norr om Ekvatorn.

Hotbild

Ett all sämre utbud av insektsrika biotoper i dagens skogs- och jordbruksmarker har troligen medfört ett sämre utbud av sociala getingar, vars larver och puppor är en livsnödvändig föda för bivråkens ungar. Användandet av kemiska bekämpningsmedel i exempelvis jordbruket påverkar förekomsten av insekter negativt, vilket innebär ett sämre födotillgång för sociala getingar.

En allmän torrläggning av landskapet (markavvattning, dikningsrensning och skyddsdikning av skogsmark etc.) liksom omföring av lövträdsrika skogar till täta produktionsskogar av barrträd medför en försämrad förekomst av tättingar (trastar m.m.) och grodor, vilket sannolikt påverkar bivråken negativt (lägre täthet och sämre förutsättningar för bivråken att producera ägg).

Många lövrika skogsmiljöer består idag av igenväxande ängs- och hagmarker som nu sluter sig alltmer genom inväxt av gran, vilket minskar insekts- och fågelrikedomen.

Kraftigt överbete av klövvilt på lövträd i skogsmiljöer minskar exempelvis förekomsten av vårblommande sälglor vilket påverkar födounderlaget för många humlor. Klövviltsbetet minskar även förekomsten av blommande örter vilket minskar insektstillgången och därmed födounderlaget för exempelvis sociala getingar.

En omfattande jakt på bl. a. bivråk försiggår i Medelhavsregionen där speciellt Malta är omtalad, men jakt förekommer även i Pyrenéerna i södra Frankrike.

Ingenting är känt om förhållandena i övervintringsområdet, där stora förändringar kan ha skett i biotoperna, användande av kemiska bekämpningsmedel samt jakt på fågel.

Bevarandemål

Bivråk ska förekomma som häckfågel i området

Bevarandetillstånd

Artens bevarandetillstånd i området är inte känd men observationer tyder på att arten häckar regelbundet i Hornsjöområdet.

A081 - Brun kärrhök, *Circus aeruginosus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Bruna kärrhöken är starkt knuten till vassrika eutrofa slättsjöar, men finns även i andra typer av sjöar. En förutsättning för häckning är att det finns tillgång på tät gammalvass eller liknande vegetation att bygga boet i. Arten kräver tillgång på lämpliga bytesdjur vid häckningslokalen och i dess omgivning. Jaktutflykter över åkermark kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatser. Födan utgörs av sorkar, grodor, fågelungar etc., ibland även ägg, fisk och kadaver.

Spridningsförmåga

Under häckningstiden jagar bruna kärrhöken över arealer i storleksordningen 10–30 km². Arten övervintrar i Medelhavsländerna och i tropiska Afrika.

Hotbild

Den bruna kärrhöken har tidigare varit starkt drabbad av miljögifter, men sedan alkylkvicksilverbetningen förbjöds 1966 och DDT-förbud infördes har situationen förbättrats högst avsevärt. För närvarande kan inga direkta hot anses föreligga mot brun kärrhök i Sverige.

Bevarandemål

Brun kärrhök ska förekomma som häckfågel i området.

Bevarandetillstånd

Arten har gynnsamt bevarandetillstånd i området.

A094 - Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Fiskgjusen är helt beroende av tillgång till öppet vatten inom sitt hemområde (havsmiljö, insjöar, älvar, åar) eftersom födan nästan uteslutande består av fisk. Den fångar endast ytligt gående fisk, ned till maximalt en halv meters djup.

Fiskgjusen fiskar i såväl eutrofa som oligotrofa sjöar liksom i större vattendrag och i grundare kustområden. Jaktframgången kan dock minska avsevärt om vattnet är alltför grumligt. I områden med enbart oligotrofa sjöar kan sämre tillgång på fisk medföra lägre reproduktion bl.a. beroende på att gjusarna måste jaga över större arealer (längre bort från boplatsen).

Fiskgjusen är beroende av lämpliga träd för sitt bobygge. Det vanligaste trädslaget är tall ($\geq 90\%$) där det stora risboet byggs i toppen av plattkronade, kraftiga träd, så att utsikt fås över omgivningen. Enstaka bon kan placeras i kraftledningsstolpar, stora torn eller på stora stenar i sjöar och vattendrag.

Fiskgjusen är ofta störningskänslig vid boplatsen.

Spridningsförmåga

Fiskgjusen kan jaga upp till någon mil från boplatsen.

Flyttar mellan Sverige och Västafrika söder om Sahara.

Bevarandemål

Fiskgjuse ska häcka regelbundet i området

Bevarandetillstånd

Fiskgjuse häckar i princip årligen i området och bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt.

A119 - Småfläckig sumphöna, *Porzana porzana*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Småfläckiga sumphönan häckar vid våtmarker med någorlunda stabilt lågt vattenstånd och inte helt slutna vegetation helst mader med fräken eller högstarr, i andra hand områden med bladvass eller säv. Vidsträckta våtmarker föredras, där det finns möjligheter till förflyttning vid förändringar i vattendjupet. Födan består av små vatteninsekter och vattenväxter.

Ett bete på våta strandängar (alternativt slätter) har en positiv effekt, eftersom detta förhindrar igenväxning med buskar och träd.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen 5-10 ha.

Arten övervintrar i västra Medelhavsområdet och troligen även i Afrika söder om Sahara.

Bevarandemål

Bevarandetillstånd

Småfläckig sumphöna observeras endast tillfälligt i området

A122 - Kornknarr, *Crex crex*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Artens viktigaste biotoper utgörs av fuktiga till våta, trädfräa ängsmarker där växtligheten domineras av gräs- och starrarter, ofta tillsammans med andra fuktmarksarter som svärdsilja och kaveldun. Enstaka spridda buskar, häckar eller små vassruggar nyttjas av de revirhävande hanarna. Arten förekommer även på odlad mark som klöverfält, betesvallar och sädesfält, förutsatt att marken inte är allt för väldränerad och att jordbruket är något så när småskaligt med rikligt utbud av impediment och kantzoner (öppna diken, örtrika kanter mot stengärdesgårdar eller åkerholmar samt fleråriga trädor och annan ej odlad mark i anslutning till sjöar, vattendrag och små kärr).

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig under häckningen inom ett område i storleksordningen 5-10 ha. Kornknarren övervintrar i centrala och östra Östafrika.

Bevarandemål

Kornknarr ska häcka i området med minst ett par.

Bevarandetillstånd

Observationer av spelande kornknarrar har gjorts vid flera tillfällen och arten kan möjligtvis häcka i området vissa år.

A127 - Trana, Grus grus

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tranan häckar på sankta sjö- eller havsstränder, på våta myrmarker, på vattensjuka hyggen omgärdade av sumpskog, vid större slättsjöar, i öppna kärr, i sänkta sjöar och andra större eller mindre våtmarker. Ett gemensamt krav, oavsett val av habitat, är att tranorna har möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, dvs. alltid omgärdat av vatten.

Under häckningstid lever tranorna av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, blötdjur, grodor, småfisk m.m.

Under höstflyttningen är ungarna beroende av föräldrarnas vägledning.

En stor andel av tranorna övervintrar i korkeksmarker i Spanien.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen 1 km².

Tranan blir könsmogen vid 3-6 års ålder. Innan könsmognaden för ungtanorna en kringflackande tillvaro och samlas ofta i stora flockar.

Övervintrar i Sydvästeuropa, främst i Spanien, men även i Portugal och Frankrike samt i Nordafrika.

Bevarandemål

-Trana ska finnas med minst ett par i området.

Bevarandetillstånd

Observationer som tyder på häckning har gjorts med jämna mellanrum men artens status i området är i dagsläget inte känd.

A140 - Ljungpipare, *Pluvialis apricaria*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Ljungpiparen häckar huvudsakligen i fyra olika miljöer. I norra Sverige är det en karaktärsart på fjällhedar och lokalt även på större, trädlösa myrar. I södra Sverige finns ett tynande bestånd på trädlösa högmossar, samt ett tämligen starkt bestånd på Ölands alvar. Gemensamt för de olika populationerna är kraven på stora öppna områden, med låg och gärna något gles växtlighet.

Arten kräver stora sammanhängande öppna områden. Ljungpiparen är ytterligt sällsynt när den sammanhängande arealen öppen mark understiger 15 ha. Överstiger den öppna arealen 30 ha uppträder arten tämligen regelbundet, men det är först när den sammanhängande arealen öppen mark är större än 90 ha som arten finns på alla mossar.

De häckande fåglarna utnyttjar gärna närliggande åkrar under födosöket.

I övervintringsområdet uppehåller sig ljungpiparen på öppna jordbruksområden.

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig då huvudsakligen inom ett område i storleksordningen 15-30 hektar.

Ljungpiparen övervintrar huvudsakligen i västra och sydvästra Europa.

Bevarandemål

-Ljungpipare ska häcka regelbundet i området

-Arealen lämplig biotop får inte minska

Bevarandetillstånd

Häckning sker troligen regelbundet på alvarmarker i området men exakt status är inte känd.

A190 - Skrântärna, *Sterna caspia*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Skrântärna behöver tillgång till lämpliga bytesdjur, vilket i svenska vatten främst är abborre, mört och strömming. Den fiskar framför allt i grunda kustområden eller i kustnära (inom 30-40 km) sjöar. Lämplig plats för bobygge är flacka, vegetationsfattiga sandrevlar eller klippöar i havsbandet (egentliga Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken, även Vänerne). Arten häckar företrädesvis i koloni.

Tillgång till områden med minimal mänsklig störning är viktig. Arten är störningskänslig under häckningen (maj-juli/augusti), främst under ruvningsperioden. Häckningslokalen och dess omgivande arkipelag bör sakna fyrfota rovdjur, framför allt mink.

Arten är långlivad med relativt låg reproduktion.

Spridningsförmåga

Under häckningen kan födosökande skrântärnor uppsöka fiskrika vatten åtskilliga mil från boplatsen.

Skrântärnan övervintrar i tropiska Västafrika, där floden Nigers inlandsdelta i Mali är särskilt betydelsefullt.

Bevarandemål

-Skrântärna ska fortsätta att regelbundet utnyttja Hornsjön som födosöksområde.

Bevarandetillstånd

Skrântärna häckar inte inom Natura 2000-området men individer från kollisioner i Kalmarsund utnyttjar Hornsjön som födosöksområde.

A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Fisktärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt störningsfria häckningsplatser.

För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden; framför allt mink och räv bör hindras nå häckningsplatserna.

Spridningsförmåga

Under häckningen födosöker fisktärnorna inom ett område i storleksordningen 1-5 km².

De nordiska fisktärnorna övervintrar huvudsakligen längs kuststräckan mellan Västafrika och Godahoppssudden.

Bevarandemål

-Fisktärna ska förekomma som häckfågel i Hornsjön

-Arealen för arten lämplig biotop får inte minska

Bevarandetillstånd

Fisktärna häckar troligtvis årligen i Hornsjön

A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Silvertärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt till störningsfria häckningsplatser. För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden framför allt frånvaro av mink och räv.

Spridningsförmåga

Under häckningen födosöker silvertärnorna inom ett område i storleksordningen 25 km². Arten övervintrar längs södra Afrikas kust och i Södra Ishavet.

Bevarandemål

Silvertärna ska förekomma som häckfågel längs Natura 2000-områdets kustavsnitt

Bevarandetillstånd

Silvertärna häckar troligen regelbundet i eller i direkt anslutning till Natura 2000-området

A224 - Nattskärta, *Caprimulgus europaeus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tillgång till lämpliga födosöks- och häckningsområden i torra glesa skogar eller tallplanteringar. Den vanligaste häckningsmiljön är gles, luckig tallskog på sandig mark eller hållmarker, och uppskattningsvis finns mer än 90 % av det samlade beståndet i sådana miljöer. Ofta häckar den i sådana skogar i direkt anslutning till små hyggen, gläntor, brandfält eller torra impediment. Det finns dock vissa regionala skillnader i biotopval – i sydligaste Sverige (Skåne, Halland, Blekinge) finns en betydande del av beståndet (ca 50 %) i gles löv- och blandskogsmiljö.

Nattskärnan livnär sig huvudsakligen på större nattflygande insekter som nattaktiva fjärilar, skalbaggar och tvåvingar. Under födosöket hittar man den i öppna områden som gläntor, över mossar, på kalhyggen, i kraftledningsgator och längs skogsomgärdade vägar.

I övervintringsområdet, t.ex. i östra Zimbabwe, uppträder den i flertalet skogstyper, men kanske främst i områden med busksavann.

Spridningsförmåga

Under häckningen kan födosöken ske uppemot 5 km bort från häckningsplatsen.

Nattskärnan är en långdistansflyttare som övervintrar i stora delar av Afrika söder om Sahara.

Bevarandemål

Nattskärna ska häcka regelbundet i området

Bevarandetillstånd

Nattskärna häckar möjligtvis regelbundet inom Natura 2000-området men statusen är i dagsläget okänd

A246 - Trädlärka, Lullula arborea

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tillgång på lämpliga häckningsplatser i form av öppna, torra marker i direkt anslutning till luckig skog eller glesa planteringar. Vanliga häckningsmiljöer är gles, luckig tallskog, gamla grustag, unga hyggen (fram till ca fem år efter plantering), sandiga industriområden och småskaligt jordbrukslandskap i skogs- och mellanbygderna. Trädlärkan återkommer mycket tidigt på våren vilket gör den extra beroende av soliga miljöer. Brandfält är därför ofta gynnsamma häckningsmiljöer för arten. Arten återfinns ofta i samma typ av miljöer som nattskärnan.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen 50100 ha. Övervintrar i västra och sydvästra Europa.

Bevarandemål

- Trädlärka ska förekomma som häckfågel i området med ett stabilt antal par
- Arealen för arten lämpligt habitat får inte minska

Bevarandetillstånd

Trädlärka häckar med ett flertal par i området. Populationsutvecklingen är dock inte känd och bevarandestatusen därför okänd.

A307 - Höksångare, Sylvia nisoria

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Höksångaren håller främst till i buskrika naturbetesmarker på alvarmark, strandängar och skärgårdsöar. Arten föredrar områden med stora och täta buskage av en, hagtorn, nypon, slån och ölandstok. I reviren bör dessutom finnas enstaka överståndare, t.ex. högväxt björk, rönn eller oxel, som utnyttjas som sångplatser och under födosöket.

Höksångaren häckar ofta i direkt anslutning till områden med häckande törnskata. Detta kan delvis bero på arternas likartade biotopval, men det finns även uppgifter som tyder på att höksångaren aktivt söker sig till törnskaterevir för att dra nytta av denna arts aggressiva försvar av reviret.

Höksångaren gynnas förmodligen av rik förekomst av bärande och blommande buskar med därmed följande rik insektsförekomst.

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 12 ha.

Höksångaren övervintrar i östra Afrika.

Bevarandemål

- Höksångare skall förekomma som häckfågel i området med ett stabilt antal par
- Arealen för arten lämpligt habitat får inte minska

Bevarandetillstånd

Höksångare häckar troligtvis regelbundet i området men riktade inventeringar skulle behövas för att fastställa artens status.

A321 - Halsbandsflugsnappare, *Ficedula albicollis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tillgång på lämpliga bohål, främst i form av nischer vid grenbrott i döda träd, större trädhåligheter eller gamla hackspettshål.

Tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av ogallrade, naturskogsliknande miljöer. Arten häckar såväl i högstammig ädellövskog (ofta i sluttningar och kuperad terräng) som i blandskog med mycket varierande barrandel. Ofta hittar man den i slutna och tämligen fuktiga bestånd längs stränder, i lövrika sumpskogar eller i anslutning till fuktigare partier på tidigare hävdad mark.

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 15 ha.

Övervintrar huvudsakligen i Indien, men en mindre andel flyttar sannolikt mot SV och övervintrar i Afrika.

Bevarandemål

-Halsbandsflugsnappare skall förekomma som häckfågel i området med ett stabilt antal par

-Arealen för arten lämplig biotop får inte minska

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för arten är god. Uppskattningsvis häckar mellan 100-150 par i området i dagsläget.

A338 - Törnskata, *Lanius collurio*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tillgång på öppna marker (främst jordbruksmark, men även kalhyggen) med rik insektsförekomst på varma, solbelysta lokaler. Häckningslokalerna bör ha god tillgång på attraktiva insektsmiljöer i form av blommande och bärande buskar (t.ex. nypon, slån eller björnbär) i kombination med öppna partier, t.ex. kortbetade gräsytor.

På jordbruksmark föredrar törnskatan en mosaik av betade och mindre hårt betade ytor där artdiversiteten för växter och insekter är hög.

Optimala hyggen för törnskatan karaktäriseras av hyggen utan fröträd och/eller högsjärmar, d.v.s. den gamla typen av hyggen. Generellt får törnskatan fler ungar på hyggen än på jordbruksmark beroende på lägre predation. Törnskatan föredrar hyggen som planteras med gran. Dessa nyttjas till cirka 15 år efter planteringen. Från Dalarna och norrut är hyggen den viktigaste biotopen för törnskatan.

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 5 ha.

Törnskatan övervintrar i tropiska östra och södra Afrika.

Bevarandemål

-Törnskata ska häcka med ett stabilt antal par i området

-Arealen för arten lämplig biotop får inte minska

Bevarandetillstånd

Törnskata häckar regelbundet i området men populationsutvecklingen är inte känd

Dokumentation

ArtDatabanken. Faktablad för rödlistade arter.

Forslund, M (red). 2001. Natur och kultur på Öland. Naturvårdsprogram för Kalmar län.

Länsstyrelsen i Kalmar län.

Hylander, K., 1993. Våtmarksinventering av Öland. Länsstyrelsen i Kalmar län. Meddelande 1994:3.

Länsstyrelsens databaser för häckfågelinventering på Ölands sjömarker till och med 2016.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Naturvårdens riksintressen, Öland. Meddelande 1989:14.

Uppdaterade versioner finns på Länsstyrelsens hemsida.

Länsstyrelsen i Kalmar län, Skötselplan för naturreservatet Horns kungsgård, fastställd 2001-01-09.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Odlingslandskapet, bevarandeprogram för Borgholms kommun. Meddelande 1995/25.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Ängs- och hagmarksinventering, Borgholms kommun. Meddelande 1991:03

Löfroth, M m.fl. 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000.

Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. Naturvårdsverkets hemsida.

Naturvårdsverket. Sveriges Natura 2000-områden. Naturvårdsverkets hemsida.

Nyckelbiotopsinventeringen finns på Skogsvårdsstyrelsens hemsida.

Sumpskogsinventeringen finns på Skogsvårdsstyrelsens hemsida.

Wallin Mats, Wallin Kjell och Truvé Johan. Fågelfauna på Ölands sjömarker - inventeringar 1988-2008. Meddelande 2009:8. Länsstyrelsen.

Opublicerat källmaterial

Åtgärdsplaner för EU:s miljöstöd

Ängs- och Betesmarksinventeringen 2002-2004

Bilagor

Förteckning över rödlistade arter påträffade i området

Objektskarta

Karta över Natura 2000-habitat i objektet

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori
ALGER		
spretsträfsse*	<i>Chara rudis</i>	VU
törnsträfsse	<i>Chara polyacantha</i>	NT
DÄGGDJUR		
dammfladdermus	<i>Myotis dasycneme</i>	EN
FJÄRILAR		
klubbsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	NT
kalkhällsfly	<i>Athetis gluteosa</i>	NT
kretsfly	<i>Dicycla oo</i>	NT
praktnejlikfly	<i>Hadena confusa</i>	NT
vitfläckat nejlikfly	<i>Hadena albimacula</i>	NT
ljusryggad morotsplattmal	<i>Depressaria douglasella</i>	VU
dubbelbandat ljusmott	<i>Pyrausta ostrinalis</i>	NT
mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT
brungrå högstjärt	<i>Clostera anastomosis</i>	NT
jungfrulinspraktmal	<i>Hypercallia citrinalis</i>	NT
väpplingblåvinge	<i>Polyommatus dorylas</i>	NT
åkerindefly	<i>Acontia trabealis</i>	VU
gulpannad lavspinnare	<i>Eilema pygmaeolum</i>	NT
svartfläckig blåvinge*	<i>Phengaris arion</i>	NT
brunt timjansmott	<i>Delplanqueia dilutella</i>	NT
gördelljusmott	<i>Pyrausta cingulata</i>	VU
silversmygare	<i>Hesperia comma</i>	NT
sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zygaena filipendulae</i>	NT
almsnabbvinge	<i>Satyrium w-album</i>	NT
kalkfly	<i>Tyta luctuosa</i>	NT
ängsmetallvinge	<i>Adscita statices</i>	NT
mindre blåvinge	<i>Cupido minimus</i>	NT
ängsnätfjäril	<i>Melitaea cinxia</i>	NT
rödlätt lövmätare	<i>Scopula rubiginata</i>	NT
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT
rödklintsrotvecklare	<i>Pelochrista caecimaculana</i>	NT
ligusterfly	<i>Craniophora ligustri</i>	NT
glimmalmätare	<i>Eupithecia venosata</i>	NT
brunfläckad lövmätare	<i>Idaea trigeminata</i>	NT
svartbrun klaffmätare	<i>Philereme transversata</i>	NT
sårläkeplattmal	<i>Agonopterix astrantiae</i>	VU
brokigt timjansmott	<i>Pempeliella ornatella</i>	NT
jungfrulinsfly	<i>Phytometra viridaria</i>	NT
gråbinkevecklare	<i>Cochylidia heydeniana</i>	NT
sidengult ängsmott	<i>Paratalanta hyalinalis</i>	NT
vägtornsmätare	<i>Triphosa dubitata</i>	NT
hedpärlemorffjäril	<i>Argynnis niobe</i>	NT
vädnetfjäril*	<i>Euphydryas aurinia</i>	VU
större vitblärefly	<i>Hadena bicruris</i>	NT
grå klaffmätare	<i>Philereme vetulata</i>	NT
FÅGLAR		
skräntärna*	<i>Hydroprogne caspia</i>	NT
årta	<i>Anas querquedula</i>	VU
stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT
skäggmes	<i>Panurus biarmicus</i>	NT°
mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT
bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	NT
sävspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU
höksångare	<i>Sylvia nisoria</i>	VU
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU
gröngöling	<i>Picus viridis</i>	NT
brunand	<i>Aythya ferina</i>	VU
vassångare	<i>Locustella luscinioides</i>	NT°
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT

sommargylling	<i>Oriolus oriolus</i>	VU
rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	NT
duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	NT
rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	VU
kentsk tärna	<i>Sterna sandvicensis</i>	VU
gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU°
ejder	<i>Somateria mollissima</i>	VU
GROD och KRÄLDJUR		
långbensgroda*	<i>Rana dalmatina</i>	VU
grönfläckig padda*	<i>Bufo viridis</i>	VU
hasselsnok	<i>Coronella austriaca</i>	VU
HALVINGAR		
gulhalsad ängsskinnbagge	<i>Halticus luteicollis</i>	EN
HOPPRÄTVINGAR		
rosenvingad gräshoppa	<i>Bryodemus tuberculata</i>	VU
skärrande gräshoppa*	<i>Stauroderus scalaris</i>	EN
KRÄFTDJUR		
flodkräfta*	<i>Astacus astacus</i>	CR
KÄRLVÄXTER		
hylsnejlika	<i>Petrorhagia prolifera</i>	VU
toppjungfrulin	<i>Polygala comosa</i>	VU
bedarun	<i>Centaureum erythraea</i>	VU
ljus solvända	<i>Helianthemum nummularium subsp. nummularium</i>	NT
lungrot	<i>Blitum bonus-henricus</i>	VU
taggkörvel*	<i>Anthriscus caucalis</i>	VU
sandbrodd	<i>Milium vernale</i>	EN
östkustarv	<i>Cerastium subtetrandrum</i>	NT
slidsilja	<i>Selinum dubium</i>	NT
hartmansstarr	<i>Carex hartmanii</i>	VU
backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>	NT
vit sminkrot	<i>Buglossoides arvensis var. arvensis</i>	NT
backklöver	<i>Trifolium montanum</i>	NT
äkta ljungsnärja	<i>Cuscuta epithymum var. epithymum</i>	vu
jordtistel	<i>Cirsium acaule</i>	NT
salepsrot	<i>Anacamptis pyramidalis</i>	NT
skugglosta	<i>Bromopsis ramosa</i>	VU
dvärgkämpar	<i>Plantago tenuiflora</i>	NT
strävlosta	<i>Bromopsis benekenii</i>	NT
vanlig backtimjan	<i>Thymus serpyllum subsp. serpyllum</i>	nt
flikros	<i>Rosa balsamica</i>	NT
korskovall	<i>Melampyrum cristatum</i>	NT
kal knipprot	<i>Epipactis phyllanthes</i>	VU
stenmaskros	<i>Taraxacum xerophilum</i>	VU
uddnate*	<i>Potamogeton friesii</i>	NT
ängsskära	<i>Serratula tinctoria</i>	NT
etternässla	<i>Urtica urens</i>	NT
strandviol	<i>Viola stagnina</i>	NT
ängsstarr	<i>Carex hostiana</i>	NT
ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
ljungsnärja	<i>Cuscuta epithymum</i>	VU
desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	NT
bolmört	<i>Hyoscyamus niger</i>	NT
åkermadd*	<i>Sherardia arvensis</i>	EN
vanlig skogsalm	<i>Ulmus glabra subsp. glabra</i>	cr
liten kärrmaskros	<i>Taraxacum litorale</i>	NT
klätt*	<i>Agrostemma githago</i>	CR
krypfloka	<i>Helosciadium inundatum</i>	EN
slätterfibbla	<i>Hypochaeris maculata</i>	VU
vanlig sandviol	<i>Viola rupestris subsp. rupestris</i>	NT
ölandsmåra	<i>Galium oelandicum</i>	NT
strandnål	<i>Bupleurum tenuissimum</i>	NT
majviva	<i>Primula farinosa</i>	NT

månlåsbräken	<i>Botrychium lunaria</i>	NT
ängsnattviol	<i>Platanthera bifolia</i> subsp. <i>bifolia</i>	NT
kråkrassing	<i>Lepidium coronopus</i>	VU
klibbveronika	<i>Veronica triphyllus</i>	VU
backfingerört	<i>Potentilla sterneri</i>	NT
skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
lundalm	<i>Ulmus minor</i>	CR
alvarkösa	<i>Apera interrupta</i>	VU
plattsäv	<i>Blysmus compressus</i>	NT
LAVAR		
matt pricklav	<i>Pachnolepia pruinata</i>	NT
stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT
gul dropplav	<i>Cliostomum corrugatum</i>	NT
skuggoranglav	<i>Caloplaca lucifuga</i>	NT
rosa skärelav	<i>Schismatomma pericleum</i>	NT
liten sönderfallslav	<i>Bactrospora corticola</i>	NT
blyertslav	<i>Buellia violaceofusca</i>	NT
gammelekslav	<i>Lecanographa amylacea</i>	VU
trubbig brosklav	<i>Ramalina obtusata</i>	VU
öländsk pricklav	<i>Arthonia anomobrophila</i>	CR
rosa lundlav	<i>Bacidia rosella</i>	VU
ekpricklav	<i>Arthonia byssacea</i>	VU
hjälmbrösklav	<i>Ramalina baltica</i>	NT
ekspik	<i>Calicium quercinum</i>	VU
MÅNGFOTINGAR		
klippjordkryp	<i>Geophilus carpophagus</i>	VU
SKALBAGGAR		
läderbagge*	<i>Osmoderma eremita</i>	NT
matt dvärgdyvel	<i>Onthophagus ovatus</i>	VU
	<i>Hemicoelus fulvicornis</i>	NT
	<i>Cardiophorus asellus</i>	NT
heddyngbagge	<i>Aphodius sordidus</i>	NT
större vattenbagge	<i>Hydrophilus piceus</i>	NT
ribbdyngbagge*	<i>Euheptaulacus sus</i>	EN
mindre ekbock*	<i>Cerambyx scopolii</i>	NT
	<i>Choragus sheppardi</i>	VU
	<i>Atomaria munda</i>	VU
röllikfallbagge	<i>Cryptocephalus bilineatus</i>	NT
humlekortvinge*	<i>Emus hirtus</i>	NT
	<i>Lepyrus capucinus</i>	NT
blank skulderlöpare	<i>Cymindis humeralis</i>	EN
ekträdlöpare	<i>Rhagium sycophanta</i>	NT
	<i>Chrysolina analis</i>	NT
rakhorndyvel	<i>Onthophagus nuchicornis</i>	NT
	<i>Margarinotus purpurascens</i>	NT
	<i>Gronops lunatus</i>	NT
prydnadsbock	<i>Anaglyptus mysticus</i>	NT
ädelguldbagge	<i>Gnorimus nobilis</i>	NT
svartfläckad rödbeck	<i>Ampedus sanguinolentus</i>	NT
gul gaddbagge	<i>Mordellistena neuwaldeggiana</i>	NT
skulderfläckad gaddbagge	<i>Mordellistena humeralis</i>	NT
	<i>Margarinotus neglectus</i>	VU
	<i>Sphaeridium substriatum</i>	NT
	<i>Longitarsus pellucidus</i>	NT
svart majbagge	<i>Meloe proscarabaeus</i>	NT
	<i>Longitarsus lycopi</i>	NT
	<i>Longitarsus substriatus</i>	VU
större snabbbagge	<i>Anthicus sellatus</i>	NT
	<i>Squamapion vicinum</i>	NT
	<i>Meligethes hoffmanni</i>	NT
stor plattnosbagge	<i>Platyrhinus resinosus</i>	NT
	<i>Chalcionellus decemstriatus</i>	VU

	<i>Trachyphloeus digitalis</i>	NT
	<i>Trachyphloeus spinimanus</i>	NT
	<i>Oxytelus piceus</i>	NT
molnfläcksbock*	<i>Mesosa nebulosa</i>	NT
kragbock	<i>Anaesthetis testacea</i>	NT
	<i>Bagous lutosus</i>	NT
plattad lövvedborre	<i>Xyleborus monographus</i>	NT
	<i>Stereocorynes truncorum</i>	VU
	<i>Pseudeuparius sepicola</i>	NT
ekbrunbagge	<i>Hypulus quercinus</i>	NT
	<i>Bagous limosus</i>	NT
SLÄNDOR		
liten myrlejonslända*	<i>Myrmeleon bore</i>	NT
SPINDELDJUR		
kvistkrabbspindel	<i>Pistius truncatus</i>	EN
STEKLAR		
droppgöbki	<i>Nomada guttulata</i>	NT
alvarsmalbi	<i>Lasioglossum lativentre</i>	NT
kvistsmalmyra	<i>Temnothorax affinis</i>	NT
amazonmyra	<i>Polyergus rufescens</i>	EN
	<i>Xiphydria picta</i>	DD
klintbandbi	<i>Halictus eurygnathus</i>	NT
guldsmalbi	<i>Lasioglossum aeratum</i>	NT
mosshumla	<i>Bombus muscorum</i>	NT
stampansarbi	<i>Stelis phaeoptera</i>	NT
fibblegökbi*	<i>Nomada facilis</i>	EN
sandgeting	<i>Pterocheilus phaleratus</i>	EN
klinttapetserarbi	<i>Megachile pyrenaea</i>	VU
kilbi	<i>Aglaopis tridentata</i>	VU
STORSVAMPAR		
korallticka	<i>Grifola frondosa</i>	NT
oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT
sammetsmusseron	<i>Dermoloma pseudocuneifolium</i>	VU
ögonvaxskivling	<i>Cuphophyllus virgineus var. fuscescens</i>	NT
liten jordstjärna	<i>Geastrum minimum</i>	VU
spetsfotad champinjon	<i>Agaricus litoralis</i>	NT
fatsvamp	<i>Poronia punctata</i>	NT
brunluddig roting	<i>Xerula pudens</i>	VU
	<i>Hemileccinum depilatum</i>	VU
bronsopp	<i>Butyriboletus appendiculatus</i>	NT
slöjkröksvamp*	<i>Lycoperdon mammiforme</i>	VU
bleksopp	<i>Hemileccinum impolatum</i>	VU
blå lökspindling	<i>Cortinarius caeruleus</i>	VU
olivbrun spindling	<i>Cortinarius cotoneus</i>	NT
slotsspindling	<i>Cortinarius rufoolivaceus</i>	NT
sockelspindling	<i>Cortinarius saporatus</i>	EN
fager vaxskivling*	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	NT
brun ängsvaxskivling	<i>Cuphophyllus colemannianus</i>	NT
gulprickig vaxskivling	<i>Hygrophorus chrysodon</i>	NT
borstriska	<i>Lactarius mairei</i>	VU
brödmusseron	<i>Leucopaxillus compactus</i>	EN
stjälkröksvamp	<i>Tulostoma brumale</i>	NT
sommarsopp	<i>Butyriboletus fechtneri</i>	VU
ekgräddvaxskivling	<i>Hygrophorus penarioides</i>	VU
mörk jordstjärna	<i>Geastrum coronatum</i>	NT
balsamvaxskivling	<i>Hygrophorus poëtarum</i>	VU
ljus ängsfingersvamp	<i>Ramariopsis subtilis</i>	NT
gulftotad lerskivling	<i>Camarophyllopsis micacea</i>	NT
grönkantad spindling	<i>Cortinarius prasinus</i>	EN
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT
pilfotsspindling	<i>Cortinarius caesiocortinatus</i>	VU
lövklubbspindling	<i>Cortinarius variiformis</i>	VU

sötdoftande spindling*	<i>Cortinarius suaveolens</i>	EN
fläckig saffransspindling	<i>Cortinarius alcalinophilus</i>	VU
praktspindling	<i>Cortinarius eucaeruleus</i>	VU
hög jordstjärna	<i>Geastrum fornicatum</i>	EN
ekticka	<i>Phellinus robustus</i>	NT
sepiavaxskivling	<i>Neohygrocybe ovina</i>	VU
tårticka	<i>Inonotus dryadeus</i>	VU
musseronvaxskivling	<i>Cuphophyllus fornicatus</i>	NT
munkspindling	<i>Cortinarius coerulescentium</i>	VU
saffransspindling	<i>Cortinarius olearioides</i>	NT
jättekamskivling	<i>Amanita ceciliae</i>	NT
TVÅVINGAR		
getingrovfluga	<i>Asilus crabroniformis</i>	VU
öländsk svävfluga	<i>Lomatia lateralis</i>	VU
	<i>Chrysopilus nubecula</i>	NT

* =Åtgärdsprogram för arten finns/planeras

Rödlistekategorier:

RE - Försvunnen

CR - Akut hotad

EN - Starkt hotad

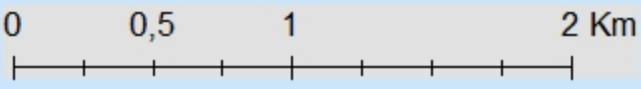
VU - Sårbar

NT - Missgynnad

DD - Kunskapsbrist

 Natura 2000

Natura 2000- habitat i objektet Horns Kungsgård SE0330063

